

Programa Temps i Qualitat de Vida

Pacte del Temps

Abril de 2014

Índex

Índex	1
1. Introducció	2
2. Antecedents	5
3. Metodologia	6
4. Principis transversals	9
5. Objectius	14
6. Mesures	20
7. Compromís de bienni 2014-2015	28
8. Annex: Aportacions recollides en el procés participatiu	32

1. Introducció

La manera com organitzem i gestionem el temps quotidià ha esdevingut un problema comú a la nostra societat, i amb els anys creix progressivament la preocupació per la dificultat de compatibilitzar la vida personal, familiar i laboral.

Des del 2004 l'Ajuntament de Barcelona promou **polítiques per fer compatibles els diferents temps de la vida quotidiana**, accions dirigides a millorar la qualitat de vida a la ciutat i a convertir Barcelona en una ciutat referent en la gestió i la conciliació dels temps socials.

La Regidoria de Família, Infància, Usos del Temps i Discapacitats de l'Ajuntament de Barcelona (Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports) a través del Programa de Temps i Qualitat de Vida impulsa el procés d'elaboració del Pacte del Temps de Barcelona, **un gran acord social** que ha de permetre abordar problemes com l'harmonització de la vida laboral i familiar, l'assoliment de temps lliure o la gestió del temps personal.

L'abril de 2011 el Consell de Ciutat va aprovar un document anomenat **"Pacte del Temps, per una ciutat amb qualitat de vida i sostenible adaptada als ritmes de vida de les persones"**, en què es definien els objectius i les mesures que s'havien d'emprendre per "construir conjuntament (administració, associacions i entitats) una ciutat adaptada als ritmes de vida de les persones que promou la qualitat de vida i la sostenibilitat". **Aquell document ha servit de base per endegar un procés participatiu més ampli en què s'ha debatut l'orientació estratègica del Pacte del Temps i s'ha buscat la implicació d'un extens nombre d'agents econòmics i socials de la ciutat.**

Aquest document recull el resultat del procés participatiu i defineix **els objectius i el marc compartit amb què l'Ajuntament de Barcelona i els agents socials i econòmics es comprometen a fer possible millores en l'organització social del temps i en la qualitat de vida i el benestar quotidià.**

El Pacte del Temps és un procés que evolucionarà d'acord amb els reptes que generi Barcelona. És un espai de diàleg i de compromís recíproc, una fórmula per arribar a acords i construir conjuntament entre administració, organitzacions i ciutadania una ciutat adaptada als ritmes de vida de les persones que promou la qualitat de vida i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

1.1. El temps social a la ciutat de Barcelona

Avui, pràcticament tothom té problemes de temps. La família, la cura, la formació, el món laboral, la vida social i l'oci conviuen en conflicte. Els canvis que han acompanyat el pas de la societat industrial a la societat de la informació han modificat les formes de vida i han generat desequilibris en la gestió del temps quotidià.

El repte de trobar una relació satisfactòria entre la vida personal, familiar i laboral no és gens senzill. Avui convivim en una societat més plural i polièdrica, on dones i homes, joves i vells, rics i pobres viuen temps diferents, i tenen necessitats de temps canviants al llarg de la vida. Possiblement no hi ha una solució única i vàlida per a tothom, sinó que **s'han de trobar respostes i accions adaptades a aquesta diversitat i capaces d'evolucionar a mesura que ho fa la ciutat.**

Les investigacions realitzades en les darreres dècades han posat de manifest les desigualtats i els malestars generats per una organització social del temps desajustada amb les necessitats i preferències de les persones, des dels desequilibris existents en el repartiment del temps entre dones i homes, la difícil compaginació dels horaris i calendaris laborals i familiars, o la variació dels requeriments de temps quotidians al llarg del cicle de vida.

Són molts els aspectes que han canviat en les darreres dècades i que afecten de ple l'organització social del temps. Com satisfer les múltiples necessitats d'una ciutat plural? El Pacte del Temps ha de poder respondre a reptes que van més enllà de la compaginació dels horaris laborals i familiars, reptes propis d'una societat diversa entre els quals destaquen:

- El procés de terciarització econòmica i d'increment de l'activitat turística a la ciutat.
- Els canvis en les condicions de treball i la creixent flexibilitat d'horaris i espais de treball.
- La transformació familiar, el creixement de l'ocupació laboral femenina i la necessitat de redefinir els serveis de suport a les famílies i de coresponsabilitat pública i privada de l'atenció i cura de les persones.
- Els canvis demogràfics i les necessitats derivades de l'envelliment de la població.
- L'heterogeneïtat poblacional, fruit de l'arribada de nouvinguts.
- La creixent demanda de diversificació i ampliació dels horaris de les activitats, serveis i equipaments de la ciutat.
- La demanda de serveis de proximitat i de reivindicació de vida als barris.
- Les millores de mobilitat d'una ciutat integrada funcionalment amb la seva àrea metropolitana.
- L'emergència de nous valors sobre el temps, on guanyen importància el temps de formació, el temps social i el temps personal.
- L'impacte dels avenços tecnològics i en especial de les tecnologies de la informació i la comunicació en els conceptes d'espais i temps quotidians.
- La individualització i la diversificació dels modes de vida, amb interessos i necessitats socials cada vegada més plurals i canviants.

- Els nous tipus de governança i de participació ciutadana en la presa de decisions.
- La crisi econòmica i la redefinició de l'Estat del Benestar.

1.2. Necessitat d'un Pacte del Temps

La crisi econòmica està tenint un gran impacte en les condicions de vida de la població, els hàbits quotidians, les preocupacions, fins i tot els valors de la població de Barcelona.

La recessió econòmica ha afectat, entre d'altres, un dels fonaments de la nostra organització social: el món laboral. L'organització social del temps gira al voltant del treball remunerat, i ara aquest pilar s'ha desestabilitzat a causa de la desocupació i de la precarització laboral. La ciutat es ressenteix per la crisi i, sobretot, per les dificultats econòmiques presents a moltes llars barcelonines. La població considera que la ciutat no es limita a ser l'escenari on es visualitzen les conseqüències quotidianes de la crisi, sinó que la pròpia ciutat ha de ser proactiva per aconseguir fer més suportable la crisi i garantir la qualitat de vida.

La ciutadania percep que l'Ajuntament no pot resoldre la crisi, però sí pot apaivagar l'impacte de la recessió econòmica sobre la vida de les persones. Tot i que no se li reconeix competència de resoldre temes econòmics de forma central, se li demana que treballi en millorar el context econòmic i empresarial i a combatre l'atur i millorar les condicions de treball. ► ***El Pacte del Temps pot ser un instrument útil per arribar a acords de millora de la conciliació de la vida familiar, laboral i personal.***

Hi ha una segona demanda molt clara: l'Ajuntament ha d'estar atent a la dimensió humana i propera de la ciutat. Per a la gent, la crisi es fa més present a la Barcelona propera (la de la vida diària, el barri, el carrer, el veïnatge, els serveis, l'oferta d'oci...). Això significa que el govern municipal ha de prestar atenció a les condicions de vida en l'entorn quotidià i especialment als barris de la ciutat. ► ***En aquesta cas, el Pacte del Temps també esdevé una bona eina per respondre a les necessitats de proximitat.***

Finalment, la població barcelonina percep que l'Ajuntament no pot assumir tota la prestació de serveis necessaris per combatre els impactes negatius de la crisi ni per respondre a la diversitat de necessitats actuals, però hi ha el convenciment que pot **articular espais de col·laboració amb la ciutadania, entitats i empreses on es promoguin actuacions conjuntes per millorar la qualitat de vida i el temps quotidià a la ciutat.** ► ***El Pacte del Temps té l'objectiu de ser l'espai on establir un acord d'acció col·lectiva entre l'Ajuntament, les organitzacions, entitats i empreses i la ciutadania.***

2. Antecedents

Des de l'any 2004 l'Ajuntament de Barcelona treballa en projectes que busquen adaptar l'organització urbana als usos dels temps de la ciutadania. Es tracta d'actuacions que requereixen de la participació i implicació del major nombre possible d'agents: responsables municipals, ciutadania i entitats, empreses i agents socials.

L'any 2010 es va endegar un procés per elaborar un document, el Pacte del Temps, que recollís una sèrie d'acords entre l'administració, les organitzacions, i la ciutadania per promoure la qualitat de vida i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, a través de la millor gestió del temps. Entre 2010 i 2011 es va fer un treball intern dins el propi Ajuntament a partir d'enquestes a 30 directius i gerents municipals, a través del buidatge del PAM (2007-2011) i amb la participació de 70 tècnics i directius de tots els àmbits de l'Ajuntament. Aquest document es va debatre en una Comissió específica del Consell de Ciutat i va culminar amb l'elaboració d'un Dictamen i la incorporació de diferents propostes al document. A resultes d'aquest treball, el Pacte del Temps va ser aprovat el 27 d'abril del 2011, on es proposava treballar en 5 objectius desglossats en 41 propostes concretes.

El Pacte del Temps naixia “amb la voluntat de ser:

- **Un acord obert a tothom** que sumi les propostes de les organitzacions i de la ciutadania de Barcelona. També vol ser un model aplicable a d'altres municipis.
- **Un espai de reflexió i treball comú** per arribar a acords. Cal treballar des de totes les àrees de l'Ajuntament de Barcelona en col·laboració amb els agents locals i altres administracions”.

Amb el propòsit de continuar impulsant el Pacte del Temps, durant l'any 2013 s'ha revisat el contingut del pacte amb dos objectius principals:

- **Adequar l'orientació dels seus objectius a la realitat actual**, fortament condicionada per la crisi econòmica.
- **Estendre els canals de la participació** de la ciutadania i de les organitzacions i entitats econòmiques i socials.

El document que ara es presenta és fruit d'aquest procés deliberatiu.

3. Metodologia

El Pacte del temps és resultat d'un procés participatiu en què s'ha promogut el debat social sobre com millorar la qualitat de vida i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral a la nostra ciutat. El Pacte és un fòrum en què administració, organitzacions econòmiques i socials i ciutadans han pogut compartir reflexions i participar en la prioritització de les mesures a emprendre conjuntament.

El procés de participació s'ha configurat amb dues finalitats:

- **Revisar** i actualitzar el document acordat pel Consell de Ciutat l'abril de 2011 en base a la situació social i econòmica actual, per tar de **redefinir** les **prioritats** d'actuació en aquest àmbit.
- Promoure el **debat**, la **sensibilització** i el **compromís** d'agents econòmics i socials i de la ciutadania en la millora en la gestió del temps, la qualitat de vida i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

El procés ha estat dirigit des de la Regidoria de Família, Infància, Usos del Temps i Discapacitats a (Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports) través del Programa de Temps i Qualitat de vida.

Grups de treball i procés participatiu

a. Creació d'un grup interdepartamental d'impuls i seguiment del Pacte del temps

S'ha creat un grup de treball intern a l'Ajuntament de Barcelona per a l'impuls del Pacte del Temps.

Les funcions del grup són:

- Seguiment del procés de debat i recollida de les propostes del Pacte del Temps.
- Definició i acord del procés d'aprovació del Pacte, de l'acte d'adhesió i, si s'escau, d'altres documents que sorgeixin del procés.
- Reunir-se periòdicament, programar el calendari de treball i contingut de les sessions.
- Garantir la coordinació en l'estructura municipal.

La composició del grup és:

- Presidència: Regidora de Família, infància, usos del temps i discapacitats.
- Secretaria tècnica: Direcció del programa de Temps i qualitat de vida.

- Departaments Municipals representats:
 - o Àrea de Promoció Econòmica
 - o Recursos Humans
 - o Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i esports: Departament de planificació i processos, Departament de participació Social
 - o Programa de Participació i Associacionisme
- Relatora del Pacte del Temps

b. Recollida d'aportacions d'organitzacions, entitats i ciutadania

El procés participatiu de revisió del contingut del Pacte del temps s'ha fet utilitzant diferents metodologies:

- **Presentació** del Pacte del temps a les permanents i/o plenaris dels Consells de participació.
- Recollida de les aportacions de les entitats representades en diferents **Consells i òrgans de participació municipal**. S'han realitzat sessions de treball:
 - o Consell de la Gent gran
 - o Consell de Benestar Social, en el marc de la Taula família, convidant a la resta de taules de treball
 - o Consell de Dona
 - o Consell de Ciutat i Consell d'associacions de Barcelona
- Organització de sessions de debat i recollida d'aportacions a través de **taules participatives sectorials i d'entrevistes en profunditat** en diferents àmbits socials.
 - o Sector empresarial i agents socials
 - Taules sectorials:
 - Sessió amb empreses de la Xarxa d'empreses de Nous Usos Socials del Temps i de la Xarxa d'Economia Social de Barcelona
 - Sessió amb empreses del Charter de la Diversitat de Catalunya
 - Entrevistes:
 - Cambra de Comerç, Observatori Dona, Empresa i Economia
 - Pimec
 - Foment del Treball Nacional
 - UGT
 - CCOO
 - Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya
 - o Temps i vida quotidiana
 - Taules sectorials:
 - Taula de temps comunitari

- Taula de temps fora d'horari lectiu
- Taules universitats
- Taula hàbitat urbà
- Entrevistes:
 - Universitats
 - Pacte per la mobilitat, Ajuntament de Barcelona
 - Direcció de Comunicació i Atenció Ciutadana, Ajuntament de Barcelona
 - Direcció d'Hàbitat urbà
 - Pla verd i de la biodiversitat
- Taula de grups polítics municipals
- S'ha habilitat un **espai digital** per complementar la recollida d'aportacions d'entitats i ciutadania, a través de www.bcn.cat/usosdeltemps i pactedeltemps@bcn.cat

En total el procés participatiu ha estat format per:

- 11 **taules** de participació
- 12 **entrevistes** en profunditat
- 59 **entitats** participants
- 141 **persones** participants

4. Principis transversals

El dictamen elaborat pel Consell de ciutat l'abril de 2011 recollia tres grans eixos o principis transversals que havien de regir les accions derivades del Pacte del Temps:

- **Accessibilitat.** Els serveis i equipaments s'adapten als nous ritmes de vida de les persones; es facilita l'accés a informació i a la gestió de tràmits.
- **Proximitat.** El barri és un eix vertebrador. S'hi localitzen equipaments i serveis a les persones; es facilita la mobilitat; es dissenya l'espai urbà pensant en les persones al llarg del cicle de vida.
- **Sostenibilitat.** Sostenibilitat econòmica, mediambiental i social. El temps de les persones és considerat un valor social i un indicador de qualitat de vida; Barcelona és un model de ciutat que busca l'equilibri entre la competitivitat, els recursos energètics i el benestar quotidià.

En el procés participatiu s'ha posat èmfasi en la necessitat de garantir aquests tres principis, absolutament vigents a dia d'avui, i del tot necessaris en un context de dificultats econòmiques i socials com les existents en l'actualitat.

En el debat generat sobre el Pacte del Temps **ha emergit un quart principi transversal** a garantir en el desenvolupament del Pacte: **l'equitat**. En el document base aprovat pel Consell de ciutat aquest era un element subjacent en els objectius i les mesures que el comprenen, tanmateix no s'expressava de manera explícita la seva importància com a element rector. El quart principi transversal és doncs:

- **Equitat.** Les actuacions han d'avançar cap a un temps social més igualitari i basat en el respecte i l'equitat, i orientat a reduir les diferències de gènere, d'estatus social, de procedència i de diversitat funcional en la gestió del temps.

Marc internacional de referència

El Pacte del Temps s'emmarca en una sèrie de normatives i acords internacionals envers el temps de les persones.

L'any 2014 se celebra el **XXè aniversari de l'Any Internacional de Família** (<http://www.family2014.org/home.php>), amb el qual l'ONU insta als estats membres a adoptar mesures de millora del benestar de les famílies, entenent que “malgrat els transcendents canvis demogràfics, socials i econòmics que estan passant a tot el món i que afecten la família, aquesta continua sent la unitat social bàsica de reproducció, consum, generació d'actius i, en moltes parts del món, de producció. (...) Per tant, les polítiques orientades a les famílies tenen un paper fonamental en ajudar que aquestes compleixin les seves funcions i beneficiïn la societat en el seu conjunt.”.

Un dels tres temes que s'insta a desenvolupar és l'equilibri entre treball i família (els altres dos són la pobresa de les famílies i la solidaritat intergeneracional). L'objectiu de l'ONU és fomentar polítiques dirigides a aconseguir l'equilibri entre el treball i la família promovent millores en tres àmbits: augmentar la prestació i flexibilitat de la llicència parental, invertir en l'atenció i l'educació en la primera infància i millorar flexibilitat del temps de treball d'acord amb els objectius del treball decent i la igualtat de gènere.

L'Ajuntament de Barcelona ha impulsat i renovat la seva aposta en la creació i consolidació de polítiques adreçades a la Família com ho demostra el Pla Municipal de Família 2013-2016.

En l'àmbit europeu, la **Unió Europea** ha promogut des de fa anys línies d'acció política en diversos àmbits que afecten de forma molt directa la gestió del temps quotidià, especialment en l'àmbit de **les polítiques de conciliació, les polítiques del temps de treball i les polítiques socials i de cura de les persones**. Les primeres mesures implantades als anys vuitanta perseguien augmentar l'ocupació laboral femenina a partir de les polítiques d'ocupació, estratègia que ha estat recentment complementada amb les polítiques de **coresponsabilitat**, que busquen un repartiment equilibrat entre homes i dones del treball laboral i el domèstic i familiar.

En aquest mateix sentit, des de la Unió Europea també es manifesta la necessitat de reorientar els serveis destinats a atendre les necessitats socials derivades de l'equiparació de l'ocupació laboral femenina i masculina, sobretot pel que fa a l'atenció i cura d'infants i persones dependents. **L'Estratègia Europea 2020** recull objectius de millora en aquests aspectes, entre els quals destaca la promoció de noves formes d'equilibri entre la vida familiar, laboral i personal (http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/news/documents/pdf/20100303_1_es.pdf). D'altra banda, la **Directiva 2010/18/UE del Consell**, de 8 de març de 2010, disposa que tots els Estats membres de la Unió Europea haurien de concedir permisos parentals d'una “durada mínima de quatre mesos i, a fi de promoure la igualtat d'oportunitats i la igualtat de tracte entre homes i dones, s'ha de, en principi, concedir amb caràcter intransferible. Per fomentar un ús més igualitari del permís per ambdós progenitors, almenys un dels quatre mesos serà intransferible.”

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:068:0013:0020:es:PDF>

Finalment, la **Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea**, reconeix la conciliació de “la vida familiar i la vida professional” com un dret fonamental (article 33). http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_es.pdf

Des d'Europa també es promou que els governs locals apliquin mesures de millora del temps quotidià. La **Resolució 313/2010** i la **Recomanació 295/2010** aprovades per l'Assemblea de governs locals i regionals del Consell d'Europa, del 28 d'octubre 2010, demanen a les entitats locals que incloguin el factor temps en les seves polítiques i els insta, entre d'altres mesures, a treballar amb la ciutadania per impulsar una nova forma d'organitzar el temps més en sintonia amb els reptes de la societat moderna.

Marc autonòmic de referència

En els aspectes relacionats amb el **temps de treball**, el qual no és un àmbit competencial de les administracions locals, el marc de referència del Pacte del Temps són els **Acords del Consell de Relacions Laborals** i específicament les *Recomanacions per a la negociació col·lectiva en matèria de gestió del temps de les persones treballadores* (2010), document consensuat amb les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya per millorar els continguts dels convenis col·lectius en matèria de gestió del temps de treball de cara a possibilitar “una nova organització del temps de les persones i, en particular, del temps de treball, que permeti la conciliació de la vida personal i laboral de les persones treballadores en equilibri amb els interessos organitzatius i productius de les empreses”.

Marc locals de referència

Els marcs de referència del Pacte del Temps en l'àmbit local engloben els acords, pactes i plans relacionats amb els camps d'intervenció del Pacte.

Respecte el marc competencial de l'Ajuntament de Barcelona, el Pacte del Temps forma part de les mesures previstes en el PAM (Programa d'Actuació Municipal 2012-2015. L'Objectiu estratègic 1.3.2: Conciliació de la vida laboral, familiar i personal proposa “Fomentar la conciliació de la vida laboral, familiar i personal per tal que els barcelonins i les barcelonines puguin gestionar més fàcilment el seu temps” i entre les mesures previstes hi ha “Impulsar un pacte de ciutat per la millor gestió del temps a Barcelona que incorpori els operadors econòmics i socials i visibilitzi les actuacions que es fan des de l'Ajuntament que contribueixen a millorar el temps de les persones”.

Pel que fa a les actuacions en l'àmbit dels **serveis a les persones**, el Pacte del Temps pren com a referència els objectius i les mesures incloses en els **plans municipals vigents**: el Pla de Família 2013-2016, el Pla per a la Inclusió social 2012-2015, Pla per a la Infància 2013-2016, Pla d'Adolescència i Joventut 2013-2016, Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012 – 2015) i el Pla municipal per a les persones grans (2013-2016).

El Pacte del temps està estretament lligat al **Pla de Família 2013-2016**, com a una de les accions a desenvolupar en l'objectiu 1.3 Impulsar mesures per a l'harmonització d'horaris familiars, laborals i dels serveis de la ciutat per compatibilitzar la vida laboral, familiar, personal i comunitària.

En el **Pla per a la Inclusió social 2012-2015**, el temps i la conciliació formen part de les orientacions estratègiques i s'incorporen en l'objectiu C.33. Fomentar mesures que afavoreixin la conciliació de la vida laboral i familiar.

Pel que fa al **Pla per a la Infància 2013-2016**, el Pacte del Temps s'inclou en la Línia estratègica 2. Infància i relacions familiars, en l'objectiu 3 Fomentar la conciliació del temps familiar necessari per a la criança i l'educació dels infants amb la vida quotidiana i laboral en el marc d'un pacte del temps a la ciutat.

El **Pla d'Adolescència i Joventut 2013-2016**, incorpora en l'eix 3 sobre ocupació, l'objectiu Fomentar l'ocupació de qualitat per als i les joves, evitant la temporalitat i facilitant la promoció de nous usos del temps que permetin la conciliació amb el projecte personal de cada persona (educatiu, familiar, associatiu, etc.). i, en concret una línia d'actuació per Fomentar la flexibilització dels horaris laborals per millorar la conciliació de la vida familiar i laboral, explorant els nous usos dels temps i altres mesures que afavoreixin la qualitat laboral.

El Pacte del Temps comparteix de manera transversal bona part dels objectius del **Pla municipal per a la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes (2012 – 2015)**, i hi està lligat a través de l'eix 2. Coresponsabilitat com a premissa per una igualtat d'oportunitats efectiva i real, que pretén garantir que la coresponsabilitat i la reorganització del temps i els treballs siguin totalment assumits com una necessitat de la societat, mitjançant el treball conjunt amb entitats, institucions i empreses. Dins aquest objectiu, el Pacte del Temps forma part de l'Actuació 2.2 Col·laboració en l'elaboració del Pacte del Temps que s'impulsa des de la Direcció de Temps i Qualitat de Vida per aconseguir una distribució igualitària entre les dones i els homes i un bon encaix entre els horaris de la ciutat i la vida quotidiana de les persones.

El Pacte del Temps també és una de les accions previstes en el **Pla municipal per a les persones grans (2013-2016)**. Dins l'objectiu general 3 Promoure que les persones grans desenvolupin un ús actiu, compartit i comú dels espais i edificis públics, de l'habitatge i el seu entorn, i del transport públic i la mobilitat en general. Es concreta l'objectiu específic O.E.3. Impulsar la implicació i participació de les persones grans en els diferents mecanismes sectorials de participació institucional i comunitària relacionats amb l'espai públic, la seguretat i el transport i la mobilitat en general. I l'acció Assegurar a través de mecanismes de participació que pactes o plans com ara el Pacte de Mobilitat o el Pacte del Temps, entre d'altres, incorporin la perspectiva i les necessitats específiques de les persones grans. També en l'objectiu general 5 Promoure i enfortir les xarxes de suport i ajuda mútua a les persones grans en l'entorn de proximitat, vinculant la pluralitat d'agents implicats i en coordinació amb la resta de la ciutat. O.E.3. Afavorir la millora de la vida quotidiana de les persones grans i les seves famílies a través de polítiques de temps desplegades en actuacions als barris que ajuden a la integració i conciliació de la vida familiar, personal, laboral i social.

Respecte als aspectes relatius a l'espai públic i la mobilitat quotidiana, les referències són el Pla de mobilitat urbana de Barcelona 2013 – 2018, el Pacte per la mobilitat i el Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020.

El **Pla de mobilitat urbana de Barcelona 2013 – 2018** defineix quatre objectius estratègics (mobilitat segura, sostenible, equitativa i eficient) que reverteixen en millores en la gestió ciutadana del temps destinat a la mobilitat quotidiana. Així, aspectes com la potenciació del transport públic, la pacificació del trànsit o les millores en la informació sobre mobilitat i transport en temps real conflueixen amb els objectius del Pacte del Temps. A més, la política de mobilitat de la ciutat s'articula mitjançant el **Pacte per la Mobilitat**, un fòrum participatiu en què l'administració local i un ampli ventall d'associacions i entitats de la ciutat es reuneixen per construir un model de mobilitat basat en el consens. En aquesta taula de diàleg es prenen els compromisos per donar resposta a les noves necessitats de la mobilitat a la ciutat. Respecte a la gestió del temps, es proposen millores perquè el temps que destinen els ciutadans en els seus desplaçaments (ja siguin professionals com d'esbarjo) siguin confortables i eficients, tot prioritant els trajectes a peu i en bicicleta.

El **Pla Estratègic de l'Esport de Barcelona 2012-2022 (PEEB 2012-2022)** comparteix objectius i mesures amb el Pacte del Temps en relació amb els usos dels equipaments (on s'inclouen els esportius) i en el disseny de l'espai urbà (en què el PEEB 2012-2022 conté un projecte relacionat amb l'espai urbà com a escenari de la pràctica esportiva nomenat "Barcelona, circuits d'emocions esportives", i un altre referit a la dinamització esportiva del front marítim, que té per nom: "Sorra, mar i cel"), l'accessibilitat a la informació. En el marc del Pla Director del PEEB 2012-2022 s'inclou el projecte "Connecta't" que, entre d'altres, té com a finalitat la millora de la gestió de la informació del món de l'esport amb una millor i major utilització de les noves tecnologies. Per últim, els Plans Directors d'Esport Educatiu i d'Esport i Salut del PEEB 2012-2022 inclouen projectes també relacionats amb els objectius i mesures del Pacte del Temps.

Finalment, pel que fa al **Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020**, la línia estratègica 9 aposta per Fomentar les zones verdes com a espais per a la salut i el gaudi i promoure la implicació ciutadana en la seva creació i en la conservació de la biodiversitat, i preveu, entre d'altres accions el Pla d'usos socials dels espais verds de Barcelona, millores en la dotació d'equipaments lúdics i de salut en els parcs, millores en les àrees de joc infantil; obrir espais verds privats per a ús públic; i un programa de jardins i horts de proximitat de gestió comunitària.

5. Objectius

El Pacte del Temps de Barcelona té com a finalitat principal ser un instrument de treball i un fòrum per construir conjuntament (administració, organitzacions i ciutadania) una ciutat que promogui la qualitat de vida i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, a través de la millor gestió del temps.

El Consell de Ciutat va definir l'any 2011 els **5 objectius generals** del Pacte del Temps. Aquests objectius recullen de forma integral l'orientació estratègica de les actuacions dirigides a generar més benestar en la gestió del temps quotidià a la ciutat.

En el decurs del procés participatiu s'ha posat en valor la iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona de promoure una ciutat més adaptada als ritmes de vida de les persones i **s'ha revalidat el consens sobre la importància i pertinença dels objectius generals** definits en el document acordat pel Consell de Ciutat l'any 2011.

Amb tot, les aportacions i reflexions de les persones, entitats i organitzacions partícips, han introduït matisos i accents nous derivats de l'impacte econòmic i social de la crisi i **s'han posat de manifest nous criteris i prioritats envers les accions que s'han d'emprendre per assolir aquests objectius. A partir d'aquestes consideracions s'han definit 15 objectius específics.**

Els objectius generals i específics del Pacte del Temps són:

Objectiu general 1:

Adaptar els horaris i usos dels equipaments i serveis a les necessitats de les persones.

A l'hora de planificar els horaris dels equipaments i serveis cal tenir en compte que no es tracta de realitzar un plantejament sectorial sinó d'aportar una mirada integral que tingui en compte els ritmes de les persones i famílies i la ciutat de forma global. A més a més, cal optimitzar els espais existents i pensar en els usos que poden tenir en diferents franges horàries. Així, col·lectius diversos poden gaudir d'un mateix equipament. Per un altre costat, resulta clau proporcionar serveis de proximitat que recolzin la vida quotidiana de les persones, donat que la ciutadania "actualment" té dificultats per conciliar el temps familiar, personal i laboral.

Objectius específics:

- 1.1. **Diversificar l'ús dels equipaments i espais públics d'acord amb les diferents necessitats de les persones del barri.**
- 1.2. **Promoure la planificació integral dels horaris i usos dels equipaments i serveis per tal de generar una oferta coordinada.**
- 1.3. **Desenvolupar programes de proximitat i suport a la vida quotidiana, especialment, serveis de suport a la cura i atenció a dependències: infants, persones grans i persones amb discapacitat.**
- 1.4. **Donar suport i promoure les iniciatives d'acció comunitària generades per entitats i empreses, fomentant el treball en xarxa.**

Objectiu general 2:

Dissenyar l'espai urbà i planificar la mobilitat prioritzant la millora del benestar quotidià.

El disseny de l'espai urbà impacta en la qualitat de vida i per tant resulta clau tenir en compte les necessitats de les persones quan es planifiquen actuacions, especialment a nivell dels barris, ja que des de la proximitat es pot fomentar la vertebració social, la multiplicitat d'usos i els espais de relació i convivència. A més a més, una xarxa de transport públic que s'adapta als ritmes actuals de la ciutadania i que està ben connectada amb l'Àrea metropolitana facilita els desplaçaments i contribueix a una millor gestió del temps.

Objectius específics:

- 2.1. Promoure usos diversos i flexibles de l'espai urbà, impulsant la recuperació de l'espai públic per a les persones.**
- 2.2. Recuperar l'espai urbà per a les persones, potenciant els espais pacífics i els espais verds.**
- 2.3. Potenciar el transport col·lectiu de qualitat, integrat i adaptat a les necessitats de mobilitat quotidiana de les persones.**
- 2.4. Millorar l'accés a informació en temps real sobre la xarxa viària i de transports, i la senyalització de la via pública.**

Objectiu general 3:

Proporcionar informació de forma accessible i potenciar l'administració electrònica.

Proporcionar informació de forma accessible contribueix a que la ciutadania optimitzi el seu temps i alhora conegui millor els serveis i recursos disponibles a la ciutat. Al mateix temps, un repte actual és el de seguir avançant en l'extensió de l'administració electrònica per tal de facilitar els tràmits i afavorir una gestió no presencial dels mateixos, especialment per part d'empreses i entitats. Resulta necessari treure el màxim partit de les tecnologies al servei de les persones, fomentant-ne un ús responsable i promovent una millor gestió del temps d'estudi, de treball o per fer gestions. Tot i el potencial que ofereixen les tecnologies, cal tenir en compte que el contacte i l'atenció personal és un aspecte important a l'hora de proporcionar informació a la ciutadania.

Objectius específics:

- 3.1. Facilitar les gestions administratives per a la ciutadania, entitats i empreses.**
- 3.2. Vetllar per l'accés universal a l'administració electrònica.**

Objectiu general 4:

Treballar conjuntament amb les empreses i entitats de la ciutat per fer compatible el temps de treball amb el temps de vida quotidiana.

La jornada laboral condiciona l'organització del temps de les persones i dificulta la conciliació d'aquest temps amb la vida familiar i personal. Tenint en compte que a Espanya es treballen més hores que en d'altres països europeus i que, contradictòriament, es tracta d'un dels països amb una productivitat més baixa, cal avançar per aconseguir uns horaris laborals més sostenibles. A més a més, les mesures que promouen una millor gestió del temps facilitant la vida quotidiana ajuden a fidelitzar el talent, reduir l'absentisme laboral i millorar la paritat i el clima laboral, tot apostant per un model productiu socialment sostenible.

Objectius específics:

- 4.1. Promoure bones pràctiques d'usos del temps i conciliació de la vida personal i laboral de les persones treballadores en equilibri amb els interessos organitzatius i productius de les empreses i entitats.**
- 4.2. Posar en relleu els beneficis dels nous models d'organització del temps de treball i la conciliació de la vida laboral, familiar i personal.**
- 4.3. Reconèixer i visibilitzar les pràctiques desenvolupades per entitats i empreses.**

Objectiu general 5:

Sensibilitzar sobre la necessitat de conciliar els temps per tal de millorar la qualitat de vida i la sostenibilitat.

Una ciutat que promou el desenvolupament econòmic al mateix temps que la qualitat de vida ha d'unir esforços per anar generant un canvi cultural i de valors que doni importància a l'harmonització dels diferents temps al llarg del cicle vital. Partint de la premissa que totes les activitats, productives i de cura, són imprescindibles pel desenvolupament de la ciutat, resulta necessari fer una aposta en aquesta línia i col·laborar amb els agents clau per tal que tothom vagi incorporant bons hàbits de gestió del temps.

Objectius específics:

- 5.1. Treballar amb els agents econòmics i socials per promoure la importància de l'harmonització del temps com a paradigma de qualitat de vida.**
- 5.2. Promoure que Barcelona sigui pionera en promoure la qualitat de vida i la conciliació laboral, familiar i personal.**

6. Mesures

Els 5 objectius generals i els 15 objectius específics es concreten en **42 mesures d'acció**.

El procés de participació ha refermat la importància de bona part de les propostes recollides en el document del Consell de Ciutat de 2011, si bé la situació social i econòmica actual genera noves prioritats. La ciutadania percep que l'Ajuntament no té capacitat per resoldre ni la crisi ni la major part dels problemes que se'n deriven, però sí que pot apaivagar l'impacte sobre el benestar de les persones. En aquest sentit, **les prioritats d'actuació han d'orientar-se a partir dels següents eixos:**

- **Promoure més benestar en la gestió del temps quotidià.** Es prioritzen les mesures orientades a compatibilitzar el treball laboral amb la vida quotidiana, així com les mesures de suport a l'atenció i cura d'infants i persones dependents.
- **Facilitar la vida quotidiana en l'entorn proper.** Actuar en els barris, amb criteris generals de ciutat però amb aplicació adaptada a la realitat de cada territori, treballant des de la proximitat.
- **Flexibilitat en el disseny de les accions.** Concebre les accions amb criteris generals, però adaptats a una pluralitat creixent i canviant de necessitats.
- **Optimitzar recursos i fomentar el treball en xarxa.** Promoure una oferta de serveis territorials coordinada, basada en la col·laboració entre administració, entitats i empreses.
- **Col·laborar i reconèixer a aquells agents que incorporen o fomenten millores en el temps i la conciliació.** Distingir i donar suport a les organitzacions que adopten bones pràctiques en l'ús del temps i la conciliació, fent visibles els beneficis que aporten a les persones que les integren, a les pròpies organitzacions i a la ciutat en general.

Les 42 mesures recullen de forma general les aportacions fetes en el procés de participació ciutadana, de manera que cadascuna de les mesures respon a una gran diversitat de circumstàncies i interessos de les persones, entitats i organitzacions que conviuen a la ciutat. **42 mesures inclusives que agrupen més de 250 propostes d'acció** (vegeu el detall de les aportacions a l'Annex).

Objectiu 1. Adaptar els horaris i usos dels equipaments i serveis a les necessitats de les persones.

1.1. Diversificar l'ús dels equipaments i espais públics d'acord amb les diferents necessitats de les persones del barri.

Mesures:

1. Flexibilitzar la gestió dels equipaments, serveis i espais públics perquè puguin acollir diferents usos i horaris, i adaptar-la a les necessitats dels diferents col·lectius i persones.
2. Facilitar l'accés a l'ús i a la gestió dels equipaments i els espais públics a les entitats i associacions dels barris.
3. Potenciar les activitats i equipaments intergeneracionals.

1.2. Promoure la planificació integral dels horaris i usos dels equipaments i serveis per tal de generar una oferta coordinada.

Mesures:

4. Dissenyar plans d'usos d'equipaments de barri i districte, i coordinar l'oferta de serveis i activitats, tot tenint en compte les necessitats de diferents col·lectius i persones al llarg de l'any.
5. Impulsar la col·laboració entre organitzacions i entitats públiques i privades, i facilitar que puguin fer ús dels equipaments per ampliar i diversificar l'oferta als barris.

1.3. Desenvolupar programes de proximitat i suport a la vida quotidiana, especialment, serveis de suport a la cura i atenció a dependències: infants, persones grans i persones amb discapacitat.

Mesures:

6. Innovar i millorar els serveis de suport a les famílies en l'atenció socioeducativa a la infància i adolescència.
7. Promoure el desenvolupament de recursos, espais i equipaments socioeducatius de lleure i complementació escolar, com a forma de compensar deficiències, afavorir la igualtat d'oportunitats, la convivència i la cohesió social als barris.
8. Donar suport a la coordinació d'espais i entitats dels barris en el desenvolupament de serveis i projectes d'educació del temps de lleure.

Facilitar els desplaçaments dels infants entre equipaments per a la realització d'aquestes activitats.

9. Potenciar els serveis d'atenció i suport a la cura de persones grans i amb discapacitat.
10. Impulsar xarxes de suport, d'intercanvi i d'autoorganització familiar en l'atenció i cura de les persones depenents (infants, gent gran i discapacitats)

1.4. Donar suport i promoure les iniciatives d'acció comunitària generades per entitats i empreses, fomentant el treball en xarxa.

Mesures:

11. Promoure el treball en xarxa i la col·laboració entre administració, entitats i empreses.
12. Donar visibilitat i valor a les iniciatives ciutadanes d'acció comunitària.
13. Facilitar el temps per la participació cívica, revisant els horaris dels consells de participació, aprofitant les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i comunicació.

Objectiu 2. Dissenyar l'espai urbà i planificar la mobilitat prioritzant la millora del benestar quotidià.

2.1. Promoure usos diversos i flexibles de l'espai urbà, impulsant la recuperació de l'espai públic per a les persones.

Mesures:

14. Facilitar la diversitat d'usos dels carrers en diferents horaris o èpoques de l'any, generant un espai públic pacificat i acollidor i prioritzant la convivència i cohesió social al carrer.
15. Potenciar el desenvolupament d'usos i activitats d'interès públic, de caràcter provisional, en terrenys buits de la ciutat, amb la finalitat de regenerar el teixit urbà i induir dinamisme social a l'entorn.
16. Dissenyar els espais públics tenint en compte les necessitats socials. Incloure processos de participació ciutadana en el disseny, gestió i ús dels espais públics.
17. Promoure l'ús de l'espai públic com a espai de relació i de convivència, tot vetllant per l'equilibri entre activitat i el descans.

2.2. Recuperar l'espai urbà per a les persones, potenciant els espais pacificats i els espais verds.

Mesures:

18. Fomentar les zones verdes com a espais per a la salut i el gaudi i promoure la implicació ciutadana en la seva creació i en la conservació de la biodiversitat.
19. Incrementar l'espai viari destinat als vianants. Ampliar les zones amb pacificació del trànsit i potenciar les illes de vianants.
20. Estendre els camins escolars a tots els barris de la ciutat i facilitar els desplaçaments segurs.

2.3. Potenciar el transport col·lectiu de qualitat, integrat i adaptat a les necessitats de mobilitat quotidiana de les persones

Mesures:

21. Millorar la velocitat, connectivitat i cobertura territorial de la xarxa de transport públic.



22. Progressar en l'accessibilitat al transport públic i en la mobilitat en general de les persones per tal de facilitar l'accés equitatiu al conjunt de la ciutadania.
23. Ampliar la interconnexió del transport públic i privat a nivell metropolità, adaptant horaris i rutes a les necessitats de desplaçaments quotidians.

2.4 Millorar l'accés a informació en temps real sobre la xarxa viària i de transports, i la senyalització de la via pública.

Mesures:

24. Desenvolupar eines d'informació sobre les ofertes i serveis de transport urbà i opcions de rutes segons les preferències de les persones usuàries.
25. Oferir en temps real informació sobre les circumstàncies de trànsit i d'estat de la xarxa de transport públic.

Objectiu 3. Proporcionar informació de forma accessible i potenciar l'administració electrònica

3.1 Facilitar les gestions administratives per a la ciutadania, entitats i empreses.

Mesures:

26. Garantir d'accés universal a la informació i tràmits municipals, facilitant l'accés a través de diferents canals (presencial, telefònic i telemàtic).
27. Simplificar les gestions administratives de la ciutadania amb l'Ajuntament.
28. Integrar i coordinar els tràmits i serveis per a les empreses de l'Ajuntament.

3.2. Vetllar per l'accés universal a l'administració electrònica.

Mesures:

29. Complementar l'oferta de l'administració electrònica amb la formació ciutadana en l'ús d'eines TIC.
30. Eliminar barreres d'entrada als tràmits electrònics, facilitant el sistema d'identificació i accés, i millorant el portal web.

Objectiu 4. Treballar conjuntament amb les empreses i entitats de la ciutat per fer compatible el temps de treball amb el temps de vida quotidiana.

4.1. Promoure bones pràctiques d'usos del temps i conciliació de la vida personal i laboral de les persones treballadores en equilibri amb els interessos organitzatius i productius de les empreses i entitats.

Mesures:

31. Col·laborar amb empreses i entitats en la implementació i avaluació de bones pràctiques en l'ús del temps i la conciliació.
32. Impulsar noves formes d'organització del temps de treball adequades a les característiques de les empreses i entitats (sector d'activitat i grandària) i de les persones que hi treballen.
33. Incentivar la responsabilitat social de les empreses i entitats fomentant l'elaboració de plans integrals de conciliació.
34. Proporcionar serveis de suport, assessorament i recursos per a la conciliació de la vida laboral, familiar i personal en les organitzacions.

4.2. Posar en relleu els beneficis dels nous models d'organització del temps de treball i la conciliació de la vida laboral, familiar i personal

Mesures:

35. Col·laborar amb empreses i entitats en l'anàlisi de l'impacte de diferents mesures de temps i conciliació.
36. Sensibilitzar sobre els beneficis de la conciliació del temps laboral, familiar i personal.

4.3. Reconèixer i visibilitzar les pràctiques desenvolupades per entitats i empreses

Mesures:

37. Realitzar una campanya de comunicació i reconeixement, visualitzant les mesures de temps i conciliació que fan les empreses i entitats i posant de relleu els beneficis que aporten al personal, les empreses i la ciutat.

Objectiu 5. Sensibilitzar sobre la necessitat de conciliar els temps per tal de millorar la qualitat de vida i la sostenibilitat.

5.1. Treballar amb els agents econòmics i socials per promoure la importància de l'harmonització del temps com a paradigma de qualitat de vida.

Mesures:

38. Sensibilitzar sobre el valor del temps, personal i en família, i de la coresponsabilitat, en col·laboració amb els agents educatius, econòmics i socials de la ciutat.
39. Realitzar campanyes de comunicació i reconeixement de bones pràctiques en empreses, entitats i en l'acció comunitària, fent visibles els beneficis que aporten a les pròpies organitzacions, a les persones que hi formen part i a la ciutat.

5.2. Promoure que Barcelona sigui pionera en promoure la qualitat de vida i la conciliació laboral, familiar i personal

Mesures:

40. Pactar i acordar mesures de bones pràctiques en l'ús del temps de l'activitat política municipal.
41. Avançar en la implantació de les polítiques de temps i conciliació recomanades pel Consell d'Europa.
42. Promoure canvis legislatius amb l'objectiu de millorar l'organització del temps, la qualitat de vida i la conciliació de la vida laboral, familiar i personal.

7. Compromís de bienni 2014-2015

El compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb el Pacte del Temps es concreta en el desenvolupament de les següents actuacions:

Objectiu 1. Adaptar els horaris i usos dels equipaments i serveis a les necessitats de les persones.

Actuació 1	Nous temps, nous horaris als equipaments de proximitat
	Es promourà una nova organització del temps en els equipaments socials, culturals i esportius mitjançant una prova pilot al districte de les Corts.

Actuació 2	Temps per tu
	S'estendrà a més districtes el projecte «Temps per a tu», adreçat a donar suport a les famílies amb persones amb dependència i necessitats d'atenció especial. Es desenvoluparan actuacions per a persones i famílies cuidadores d'infants amb discapacitat, joves i adults amb discapacitat i persones amb dependència.

Actuació 3	Temps per compartir
	Donar suport i visibilitat a les iniciatives promogudes des de la ciutat de Barcelona que posin en valor el temps de les persones i la seva gestió de manera comunitària. Bancs del temps, xarxes de suport social, veïnal i comunitari, xarxes d'intercanvi, iniciatives de consum col·laboratiu i xarxes P2P. Aprofitar les sinèrgies de col·laboració entre Ajuntament, entitats, sector privat i ciutadania, per aprofitar el potencial humà com a recurs de la comunitat.

Objectiu 2. Dissenyar l'espai urbà i planificar la mobilitat prioritzant la millora del benestar quotidià

<p>Actuació</p> <p>4</p>	<p>Espai públic per a les persones</p> <p>Remodelar espais públics tenint en compte el temps de les persones i promovent l'ús col·lectiu de l'espai de proximitat.</p> <p>La transformació de la plaça de les Glòries, a partir d'un procés de participació ciutadana, preveu convertir les Glòries en un espai central amb vocació metropolitana, i aposta per la renaturalització de l'espai, la integració amb els barris propers, i la creació d'espais per a vianants i ciclistes i de zones per a la pràctica d'esports urbans.</p>
<p>Actuació</p> <p>5</p>	<p>Barris a velocitat humana</p> <p>Creació de nous barris a velocitat humana, amb l'impuls de cinc superilles pilot en els propers quatre anys. Les superilles se sustenten en objectius concrets de mobilitat sostenible, revitalització de l'espai públic, foment de la biodiversitat i del verd urbà, cohesió social, autosuficiència energètica i participació ciutadana. S'organitzaran ocupacions temporals dels carrers per obrir-los a activitats i jocs en família.</p>
<p>Actuació</p> <p>6</p>	<p>Transport públic per a tothom</p> <p>L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona i Transports Metropolitans de Barcelona treballen amb el suport de les entitats de persones amb discapacitat en la incorporació de mesures d'accessibilitat al metro, autobús, telefèric i bus turístic, perquè les persones amb mobilitat reduïda, discapacitat visual o física puguin utilitzar el transport públic de manera autònoma.</p>

Objectiu 3. Proporcionar informació de manera accessible i potenciar l'administració electrònica.

Actuació	Oficina d'atenció a l'empresa
7	Facilitar a les empreses la gestió dels tràmits municipals mitjançant la creació d'una Oficina d'Atenció a l'Empresa que centralitzi les gestions administratives i que ofereixi serveis d'informació i d'acompanyament a les empreses. L'oficina s'ubicarà en el Barcelona Growth Centre: un centre de recursos i serveis per a l'impuls empresarial situat al 22@.

Objectiu 4. Treballar conjuntament amb les empreses i entitats de la ciutat per fer compatible el temps de treball amb el temps de la vida quotidiana.

Actuació	Xarxa d'empreses NUST
8	Promoure bones practiques i donar suport a les empreses compromeses amb l'objectiu tasca de facilitar una millor gestió del temps i la conciliació de la vida laboral, familiar i personal, afavorint la productivitat i un clima de confiança que beneficiï tant l'empresa com les persones que hi treballen, i contribuint a la millora de la qualitat de vida de les persones de la ciutat.
	Xarxa d'Economia Social de Barcelona (XESB)
	Promoure la responsabilitat social de les empreses i de les entitats socials, organitzant activitats que millorin la gestió empresarial i que siguin facilitadores d'eines i recursos per atendre la diversitat i afavorir la igualtat d'oportunitats en el treball.

Objectiu 5. Sensibilitzar sobre la necessitat de conciliar els temps per tal de millorar la qualitat de vida i la sostenibilitat.

<p>Actuació</p> <p>9</p>	<p>Premi Barcelona a l'Empresa Innovadora en Temps i Conciliació</p> <p>Reconèixer, promoure i divulgar la tasca d'aquelles empreses compromeses amb l'objectiu de millorar la gestió del temps per aconseguir la conciliació entre la vida laboral, familiar i personal. Empreses que treballin implementant mesures d'usos del temps per facilitar que els treballadors i treballadores puguin organitzar-se millor i alhora contribueixin a millorar l'organització empresarial.</p>
<p>Actuació</p> <p>10</p>	<p>Un Pacte del Temps de tothom</p> <p>Promoure, des de la Direcció Municipal, la incorporació de noves propostes i iniciatives ciutadanes adreçades a millorar la qualitat de vida i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral —en especial, aquelles que afavoreixin una millor gestió del temps i una adequació dels horaris de la ciutat—, i crear una taula de treball integrada pels grups polítics municipals per:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acordar l'adopció de bones pràctiques en l'ús del temps de l'activitat política municipal. • Promoure iniciatives que incorporin la reforma dels horaris per millorar la qualitat de vida.

ANNEX

APORTACIONS RECOLLIDES EN EL PROCÉS

PARTICIPATIU DEL PACTE DEL TEMPS

Aquest document presenta una síntesi de totes les aportacions efectuades pels diversos agents socials i econòmics i per les persones entrevistades en el procés de revisió del document del Pacte del Temps.

CONSELL DE LA GENT GRAN

Què és allò que ens agradaria que recollís el Pacte del Temps en relació al temps i la Gent Gran?

Naturalesa dels espais

El primer que es vol posar de manifest, és que no és el mateix un centre de naturalesa pública a un centre de naturalesa privada. Una característica específica dels privats, és que es ceneixen als horaris de les residències.

Es proposa, de cara a la unificació de criteris el fet que la influència municipal en els equipaments sigui més gran, que els recursos s'organitzin per territoris i amb una organització comuna.

Horaris i Usos dels espais per a la Gent Gran. Propostes i Alternatives

Hi ha una tendència generalitzada a diferenciar entre diferents col·lectius per edats. Troben que hi ha una forta discriminació, que encara que sigui positiva en molts casos, continua sent discriminació. Volen una ciutat per totes les edats, on poder compartir les experiències i els espais entre tots. Demanen l'homogeneïtzació per totes les edats dels casals, i agrupar a les persones pels interessos, que moltes vegades són intergeneracionals.

Pel que fa a la possibilitat que els equipaments de Gent Gran, específicament els casals, romanguin oberts els caps de setmana, s'especifica que només seria necessari en el cas que un gran nombre de les persones que hi assisteixen no tinguessin cobertura en aquests dies de la setmana. Tot i així, en programes específics com ara el "Àpats en companyia", són necessaris també dissabtes i diumenges. Un exemple d'això és el Casal Tarradelles que té el menjador obert el cap de setmana.

Es proposa que un dels criteris de l'administració a l'hora de contractar els serveis de gestió dels equipaments, sigui el de mantenir-los oberts en cap de setmana.

Es diu que una de les línies hauria de ser la de considerar els Casals com espais de lleure per a la Gent Gran, doncs, sovint dediquen part del seu temps a tenir cura de la família, i les activitats més interessants sovint coincideixen amb horaris que la Gent Gran té destinats a aquestes tasques de cuidar la família.

El fet que els horaris escolars no estiguin compaginats amb els horaris laborals dels pares i els mares, afecta directament a l'ús del temps que pot fer la Gent Gran. Si això s'assolís, la Gent Gran tindria més llibertat. Es planteja una qüestió: com es pot negociar amb els organismes (laborals i educatius competents) els horaris.

En aquest sentit, es proposa que aquesta iniciativa de conciliació, tingués vocació de Pacte Nacional i que per tant la coordinació dels horaris es produís en tots els territoris.

Una altra alternativa en aquest sentit, és fomentar el teletreball.

Es demana si seria possible que l'administració controlés els temps (horaris) de les empreses, doncs en gran mesura són (en part) responsables de la SOLEDAT que sovint afecta el col·lectiu de gent gran. En aquest sentit es planteja la possibilitat d'ampliar el projecte Radars.

En relació als usos d'equipaments, creuen que els centres cívics i els casals redueixen la seva utilització a la Gent Gran. La situació actual fa que molts avis i àvies hagin d'encarregar-se dels seus nets a la sortida de l'escola, i es troben sense saber on anar amb ells. Així doncs, es demana l'adequació dels centres cívics i casals a les circumstàncies actuals permetent que siguin un espai compartit entre les diferents generacions i els diferents col·lectius.

Els temps de vida actuals així com la importància de poder compartir relacions, activitats i espai fan que urgeixi l'ampliació horària dels serveis dedicats a la Gent Gran, ja que aquests estan massa restringits i no s'adeqüen a les necessitats reals del col·lectiu. Per tant, necessiten que els centres cívics estiguin oberts durant tot el dia així com els caps de setmana, inclosos diumenges a la tarda.

Hi ha barris amb espais on la participació vol ser molt àmplia i no es tenen suficients serveis per atendre-la; així doncs es demanen més espais i amb més d'una possibilitat horària per cada activitat, donant resposta així a les demandes d'aquestes.

Intentant pensar en alternatives específiques perquè les pugui treballar l'Ajuntament, es proposa la utilització dels espais de les escoles públiques, especialment les aules d'informàtica. A les cinc de la tarda aquestes aules estan buides esperant que arribi el dia següent, i seria una molt bona pràctica que es poguessin aprofitar els equipaments, inclús durant el dia en hores que no estiguin ocupades per estudiants.

Proximitat dels recursos i mobilitat

Es remarca la importància que les activitats es facin en espais propers als centres.

Pel que fa a l'ús de l'espai públic, un element que facilitaria el fet que el temps es guanyi i no pas es perdi, seria el fet de pensar l'espai públic i el transport públic per tal que la Gent Gran circuli amb tranquil·litat.

Les distàncies entre les cases i els llocs destinats a diferents activitats són moltes vegades massa llargues. Això suposa que hi ha persones que volen realitzar diferents activitats, com poden ser de gimnàstica, que impliquen una millora saludable substancial, i que no hi poden accedir perquè estan massa allunyades de les seves cases. Per tant, es proposa que hi hagi més espais on poder realitzar les diferents activitats, així com línies d'autobusos de barri que enllacin directament a les persones amb aquestes activitats.

Altres

Entenen que les noves tecnologies són bàsiques actualment per la generació d'informació, però creuen que estan massa centrades en els ordinadors, i que la Gent Gran el que utilitza bàsicament és la telefonia mòbil. Per aquest motiu, demanen més serveis informatius amb els avisos que escaiguin per missatgeria mòbil. D'altra banda, posant d'exemple una plaça de Cornellà, demanen panells informatius a tots els barris perquè totes les persones puguin accedir a aquesta informació, especialment la Gent Gran que encara no fa ús del mòbil, ni de l'ordinador.

Hi ha barris on l'ambient dels casals és molt pobre. En aquest sentit, volen transformar aquests ambients amb la introducció de més activitats i de més dinamització.

Pel que fa a l'atenció domiciliària, una de les propostes que sorgeix és la d'ampliar les franges horàries per no limitar-les només a les tasques d'higiene personal i neteja de la llar, sinó també a tasques d'acompanyament a la Gent Gran que viu sola. Entre altres coses, això permetria cobrir les necessitats d'ús del temps de les persones cuidadores (fills/es i família pròxima), sobretot quan les persones grans necessiten d'una cura especial perquè estan malaltes o tenen algun problema de salut puntual.

Cada cop són més les persones que han de marxar de la residència on viuen per motius econòmics. Volen un estudi estadístic fiable que comptabilitzi a aquestes persones que han d'anar a viure amb les seves famílies.

D'altra banda, volen informació sobre les places que hi ha lliures a cada residència, en temps reals.

Quines són les coses que les entitats de Gent Gran poden aportar al Pacte del Temps?

Intergeneracionalitat

Espais oberts la major part del dia que poden esdevenir intergeneracionals: això ajudarà les persones a compartir, convé que la Gent Gran i la Gent Jove convisquin perquè estan "condemnat's" a entendre's. Propiciar la celebració d'activitats amb avis i nets, perquè són activitats molt enriquidores.

Contribució a la qualitat de vida del col·lectiu i també de la societat

Els recursos estan, sovint, dins els mateixos casals. Cal organitzar-los no només en funció de les necessitats dels usuaris, sinó també de les seves capacitats (voluntariats, tallers, etc.)

Els Casals de Gent Gran podrien ser un espai de proximitat entre l'administració (xarxa d'atenció social) i els usuaris dels serveis dels Casals.

La Gent Gran té més disponibilitat horària que altres col·lectius, així volen la potenciació del banc del temps, emfatitzant la importància d'aportar i rebre. Al mateix temps, els agradaria potenciar el voluntariat.

La Gent Gran disposa així mateix de més flexibilitat en la seva disposició horària, per tant poden adaptar les seves hores a les diferents necessitats de les persones.

L'experiència és un grau i va lligada amb l'edat. S'ofereixen per donar suport al sector públic, detectant així les necessitats de la societat real, i crear espais participatius, com aquesta sessió, on totes les veus puguin ser escoltades.

Altres

Casals i Centres Cívics podrien anar de la mà.

Seguint en la línia de les noves tecnologies, volen i estan disposats a fer més formació en aquestes, però necessiten cessió d'espais i equipaments. Comenten que hi ha entitats on han tret la Xarxa sense fil (wifi) i on no tenen ordinadors disponibles, per aquest motiu, demanen més suport a l'Ajuntament.

Tenint en compte la situació actual, digueu tres coses que des de la perspectiva de la Gent Gran, haurien de formar part, del Pacte del Temps.

Que l'ajuntament estableixi un codi ètic de manera que les empreses que licitin, hagin de prioritzar i impulsar mesures de conciliació.

Els Centres Cívics haurien d'organitzar-se com a espais per a potenciar la solidaritat intergeneracional, per exemple, organitzant tallers gratuïts de lectura, de conversa,... activitats aglutinadores i acollidores per a tothom.

Avançar cap als equipaments virtuals.

Demandar espais i equipaments per activitats de formació i de lleure. Al mateix temps, dotar-los d'una disponibilitat horària més àmplia que compregui matins, tardes, caps de setmana i festius per poder adaptar-se així a les necessitats de les persones. Cada vegada hi ha més Gent Gran, és un augment real que hauria d'anar acompanyat d'un augment paral·lel d'equipaments i serveis.

Necessiten que les institucions públiques es recolzin cada cop més en l'experiència de la Gent Gran. Potenciació del voluntariat i el banc del temps a tots els nivells.

Altres Conclusions

Si s'unifiquen els horaris dels mitjans de comunicació, acabaran unificant-se també els horaris de la societat. Dins el col·lectiu de Gent Gran hi ha la Gent Gran "Jove" i la Gent Gran "Gran", són persones amb problemàtiques diferents i necessitats diferents.

Adaptar l'horari dels Casals als horaris de la Gent Gran i recuperar per tant, l'essència per la qual van ser creats.

S'hauria de formar la Gent Gran en Media i Tecnologies de la Informació i comunicació.

Participants: Associació Coordinadora de l'Ancianitat, Associació per a la Defensa de la Gent Gran, Agrupació Formació Permanent Aules Gent Gran de Catalunya, Associació Fons de Coneixement i Experiència, Coordinadora d'Associacions de Casals Municipals, Consell de la Gent Gran, Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya, Federació D'Organitzacions Catalanes De Gent Gran, Consell Assessor de la Gent Gran, Pensionistes i Jubilats - CCOO, Associació Vídues de Barcelona AVB

CONSELL DE BENESTAR

Què és allò que ens agradaria que recollís el pacte del temps en relació a les famílies, la infància i l'acció comunitària?

Família i Infància

- Adaptació del temps i els espais a les famílies, tant la qüestió dels horaris escolars, laborals, de lleure, etc. facilitant el fet que existeixin més espais de temps compartit i de dedicació als infants:
 - Creació de més espais pel joc, als parcs.
 - Potenciació dels camins escolars.
- Els bancs de temps en clau familiar.
 - Promoure a les AMPAs les ajudes informals entre famílies.
 - Revisar l'oferta horària de les escoles bressol.
- Repensar les propostes NO a partir del que tenim, sinó de les noves realitats:
 - La precarietat de les feines (esporàdiques i precàries) que condiciona totalment l'organització de la família.
 - S'ha d'incloure als infants i als adolescents que han de gaudir de propostes adaptades a la seva realitat.
- Tenint en compte que en el moment actual, en el que la cura de les persones en situació de dependència recau en l'entorn familiar, cal reforçar les relacions familiars i fer-ho:
 - Donant reconeixement a aquest suport.
 - Afavorint espais intergeneracionals.
 - Promovent serveis de respir per als ciutadans.
- Incloure els infants en l'elaboració del Pacte del Temps, incrementar per tant la seva participació.
- Generar en la societat un espai propi per a totes les famílies que no tenen possibilitat d'acompanyament i que necessiten una atenció específica.

Serveis i Administració

- Estudiar les compatibilitats dels horaris que s'estableixen en diferents contextos socials. Fer compatibles els horaris tenint en compte la nostra cultura i costums (som mediterranis).
- Més informació, comunicació (adequada al llenguatge dels infants) i missatges de sensibilització.
- Cal continuar facilitant les gestions administratives de manera àgil de les eines informàtiques.
- Repensar les propostes NO a partir del que tenim, sinó de les noves:
 - Coresponsabilitat de les administracions i les entitats.
- Incorporar la flexibilitat horària a l'atenció ciutadana.
- Dotar els equipaments d'horaris que facilitin el seu ús social i optimitzar-ne:
 - Fer una oferta horària diferent en algunes escoles.
 - Adaptar els horaris de determinats serveis (com anar al metge a les persones que fan torns nocturns).

- Afavorir la creació del que s'anomena multiequipament, que incorpora l'escola bressol, atenció a la gent gran i escola primària. Això facilita les relacions intergeneracionals i les comunitàries. Ja existeixen equipaments per a la gent gran que s'estan convertint en espais multifuncionals amb professionals específics per a cada col·lectiu d'atenció i servei.
- Fer una tasca de conscienciació, sobretot a les empreses de serveis, per tal que organitzin millor els seus horaris. En aquest sentit hi ha bones pràctiques, però cal donar-les a conèixer i estendre-les.
- L'ajuntament hauria de donar suport a les entitats que ajuden a la bona gestió temps, per ex. a l'hora de fer concursos per la gestió de recursos públics.

Altres

- Enfortir els programes que tenen a veure amb les xarxes comunitàries, com ara "veí a veí", "bons veïns, millor barri" per recuperar el valor del bon veïnatge i potenciar accions comunitàries als barris.
- Informar la ciutadania de l'existència i funcionament de la xarxa NUST, doncs, no es coneix.
- Accés gratuït o més econòmic a determinats serveis per gaudir del temps lliure i la cultura.
- Aprofitar el temps de les persones jubilades per a oferir-lo a les seves comunitats.
- Fer campanyes publicitàries per destacar el valor de compartir el temps.

Quines són les coses que des de les entitats que treballen en l'àmbit de família, infància i acció social podem aportar al pacte del temps?

Accions de les pròpies entitats

- Ajudar les AMPA a impulsar relacions i cohesió entre les famílies, per ex. creant espais familiars per intercanvi i ajuda entre pares i mares. Fer molta tasca preventiva i treballar des de les escoles l'intercanvi de temps i que els nens també donin temps a les persones del seu voltant.
- Cal reforçar-les i donar-los reconeixement, doncs, són les que estan més properes al territori i per tant, qui millor el coneixen. Impulsar des de i entre les entitats de barri l'intercanvi de temps.
- Serveis de voluntariat.
- Cobrir les necessitats bàsiques, si no estan cobertes, la qualitat del temps disminueix. Es proposa una ILP contra la pobresa.
- Les entitats de gent gran han de donar valor al temps de la gent. S'ha de trencar amb la idea que estan "obligats" a fer-se càrrec de la cura dels nens.
- Oferir espais de joc per als infants.
- Prendre les empreses i les entitats com a interlocutors amb les que buscar sortides a la conciliació laboral - familiar - personal.
- Tenir en compte, a l'hora de dissenyar intervencions, la diversitat de les cultures que comparteixen l'espai públic.
- Aplicar els objectius i principis del pacte a la pròpia entitat.

Difusió i reconeixement

- Impulsar les bones pràctiques a empreses i entitats publicant una "Guia de Bones Pràctiques".
- Reconèixer les experiències intergeneracionals: la gent gran que va als recursos diürns pot estar oberta a contribuir, per ex. amb el reforç escolar a infants, de primària.

- Fer tasques de sensibilització en els col·lectius amb els quals es treballa.
- Passar del maternalisme al treball comunitari: les entitats són bàsiques al costat de Serveis Socials i el veïnatge.
- Els mitjans de comunicació no es citen en cap punt del Pacte del Temps, i són bàsics pel canvi dels usos del temps.
- Fer propostes a partir del coneixement i la coresponsabilitat: construir conjuntament.

Pregunta 3. Tenint en compte la situació actual, prioritzeu tres propostes d'acció concretes que s'haurien d'incloure en el pacte del temps.

Conclusions

- Potenciar espais de barri amb horaris flexibles que facilitin la conciliació de la vida familiar – personal – laboral. Accés per part de la població als serveis municipals i a la cultura.
- Que l'Ajuntament de Barcelona doni a conèixer les bones pràctiques dels "bancs del temps" existents i potencii les iniciatives comunitàries perquè es creïn d'altres. Potenciar accions solidàries de bon veïnatge.
- Flexibilitzar els horaris d'empreses de serveis i administracions sota la fórmula d'oferir diferents horaris de treball per tal que el/la treballador/a pugui escollir segons necessitats, cal estendre les bones pràctiques i regular aquest tipus de flexibilitat.
- Enfortir les xarxes comunitàries, formals i informals, apoderant la ciutadania i promovent les solidaritats privades i públiques.
- Afavorir i implicar entitats on s'implantin bones pràctiques per la flexibilitat en l'àmbit laboral.
- Difondre i informar sobre els serveis i recursos existents.

Altres Conclusions

- Promoure la creació de la "finestra única", que existeixi un mecanisme d'intercanvi d'informació que no requereixi la presència per cadascun dels tràmits que les persones i entitats han de fer.
- Potenciar la perspectiva de gènere coresponsabilitzant tota la societat en la gestió el temps.
- Conciliació laboral i temps de cura, incorporar-ho a les negociacions col·lectives.
- Transport públic sostenible i accessible: una ciutat cohesionada millora la qualitat de vida.

Aportacions del Grup de Treball de Gent Gran del Col·legi de Pedagogs, sobre el document de resultats de la Sessió participativa amb el Consell de Benestar Social

- Les propostes s'han de repensar també atenent les demandes dels ciutadans.

Família i Infància

- Creació de més espais pel joc i per l'oci humanista en família. Entenent la família com una entitat intergeneracional, inclosos els avis, encara que no visquin en el mateix sostre.
- Cuidar de molt de prop la vulnerabilitat de determinades famílies.
- Potenciar el saber de vida de la gent gran a favor de la comunitat.

Serveis i Administració

- L'administració s'ha de comunicar amb un llenguatge administratiu entenedor i potenciar la utilització de les eines informàtiques i l'atenció en línia.
- Optimitzar horaris en l'ús social que es pugui donar a equipaments com escoles, així com de les activitats perquè en gaudeixin els ciutadans.
- Aprofitar també el temps de les persones en atur i mestresses de la llar per a oferir-lo a les seves comunitats.
- Acceptació i compromís dels ciutadans en participar en projectes d'acció comunitària concrets, a mida de les seves necessitats.

Participants: Agència de Salut Pública de Barcelona - Ajuntament de Barcelona -, Ajuntament de Barcelona, Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports - Ajuntament de Barcelona-, Associació Benestar i Desenvolupament, Associació Catalana de Malalts Epilèptics, Associació de Famílies Acollidores, Associació Fons de Coneixement i Experiència, Associació in via, Associació Salut i Família, Càritas - Barcelona, CCOO, CIU, Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya, Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Catalunya, Consell Assessor de la Gent Gran, Consorci de Serveis Socials de Barcelona, Creu Roja, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, Federació D'Organitzacions Catalanes De Gent Gran, Foro para la Defensa de la Tercera Edad, Fundació Acció Solidària contra l'Atur, Fundació Catalana de l'Esplai, Fundació Escó, Fundació La Caixa, Fundació Oncolliga, Fundació Privada Nenes i Nens amb Càncer, Instituto de Trabajo Social y de Servicios Sociales, Per l'altra cor cremat de Barcelona, PSC, SUARA, SCCL, UGT Catalunya

CONSELL DE DONES

Què és allò que ens agradaria que recollís el pacte del temps en relació a les dones?

Dona i treball

- Organització de les empreses en funció de l'horari de les escoles (fer horaris compatibles, com per exemple poder fer les tutories en horari extraescolar).
- La tipologia de les feines (esporàdiques i precàries) condiona totalment l'organització de la família i també, per tant, el temps de les dones.
- Som encara massa condicionats per la cultura de la jornada partida.
- Cal canviar el valor que és dona a la creença que el que surt més tard de la feina és el que més treballa.
- Hi ha professions que no entren en un pacte del temps. Les dones que són periodistes, polítiques, etc. Aquestes persones requereixen pactes del temps personals i per tal que siguin possibles, calen campanyes de sensibilització i d'educació prèvia.

Dona, serveis i polítiques públiques

- No es té prou en compte en el disseny d'horaris i polítiques públiques el model familiar de mare i fills, és a dir, el model monomarental.
- Ampliar els horaris dels transports públics, no només adaptant-los als horaris laborals, sinó tenint també en compte activitats culturals i/o lúdiques.
- Adaptar els horaris de serveis públics a la casuística de les diferents realitats professionals.
- Cal ampliar els permisos de maternitat i paternitat, seria una eina que contribuiria també a organitzar el petit comerç. S'hauria de tenir en compte que els horaris de cura de la família són molt llargs i que normalment són les dones les que tenen cura dels infants.

Altres

- Donar valor als diferents temps dels quals gaudim i organitzar menys el temps dels infants: menys deures, menys estudis i menys activitats extraescolars.
- Cal tenir en compte les persones amb orígens diversos que no tenen xarxa de suport per a organitzar-se.

Quines són les coses que des de les entitats que treballen en l'àmbit de la dona podem aportar al pacte del temps?

En relació al pacte del temps

- Recollir opinions en relació al Pacte del Temps.
- Convidar les entitats que el debat del Pacte del Temps es faci en el si de les pròpies entitats.

En relació a les pròpies entitats

- Adaptar els horaris de les convocatòries que fan les entitats per tal d'afavorir la participació de les diferents franges d'edat.
- Cal promoure en canvi en la cultura associativa, les entitats estan molt fetes a les seves pròpies dinàmiques i cal obrir-les a l'exterior doncs estan molt tancades en si mateixes.
- Coordinació per evitar encavalcaments en les programacions que fan les diferents entitats.
- Generar models horaris que siguin adequats a la nostra manera de viure condicionada pel clima i la cultura.
- Les famílies abans s'adaptaven als horaris de l'escola, ara s'adapten a l'horari de les empreses.
- Les entitats haurien de donar exemple en si mateixes.
- Fer tasca de consciència en relació al temps de les dones grans: no entenen que el temps és seu i sovint les activitats associatives s'han de modificar, si no decreixen, perquè les àvies han de tenir cura dels nets.
- La formació és el que admet més flexibilitat.
- Els Bancs del Temps tracten de fer propostes en diferents franges horàries per adaptar-se i respondre als interessos de col·lectius diversos. Cal ser flexibles en funció a qui volem arribar.

Tenint en compte la situació actual, prioritzeu tres propostes d'acció concretes que s'haurien d'incloure en el pacte del temps.

Conclusions

- Treballar amb les dones (sobretot les dones grans) l'administració del propi temps: trencar les barreres culturals.
- Treballar amb els homes per la igualtat efectiva.
- Educació: que l'escola acabi impregnant-se d'aquest canvi i per tant, els mateixos alumnes acabin impregnant del mateix. Tot plegat de forma transversal i natural.
- Coresponsabilitat com a model de família i de les organitzacions empresarials.
- Cal coordinar els horaris laborals – administració – escola.
- Cal donar categoria a una organització diferent del temps, si es fa així, les empreses voldran incorporar-ho també.

Participants: Consell de Dones

XARXA D'EMPRESES NUST I XARXA D'ECONOMIA SOCIAL

Síntesi de les aportacions

Què podem fer des de les empreses

Què podem fer com a empreses/ organitzacions per contribuir a una millor gestió del temps i qualitat de vida del personal, les empreses i la ciutat?

- Potenciar la flexibilitat horària i el teletreball, adaptant les jornades laborals en funció de les necessitats de les persones i l'empresa i invertint en noves tecnologies.
- Impulsar un canvi cultural en les organitzacions afavorint la gestió per objectius (en detriment del presencialisme) i l'alineació dels valors personals amb els de l'empresa.
- Apostar per la racionalització de l'ús del temps com un factor de millora productiva en les empreses, fomentant reunions àgils i una bona organització dels recursos humans.
- Facilitar recursos i mesures per a la conciliació de la vida laboral, familiar i personal en les organitzacions, elaborant un pla integral de conciliació.
- Generar espais de participació del personal, per escoltar, recollir i analitzar les seves propostes en relació a una organització més innovadora del temps de treball.

Què es pot fer des de la ciutat

Què es pot fer des de la ciutat per promoure la qualitat de vida i la millor gestió del temps de la ciutadania i les empreses?

- Realitzar una campanya de comunicació, sensibilització i reconeixement, visualitzant les mesures de temps que realitzen les empreses (de forma global i per sectors) i posant en relleu els beneficis que aporten al personal, les empreses i la ciutat.
- Planificar el transport públic i privat dins l'àmbit metropolità de Barcelona per tal de facilitar els desplaçaments feina/ casa.
- Impulsar el Pacte del Temps des de l'Ajuntament de Barcelona, comptant amb els actors implicats de la ciutat per tal d'articular millor l'horari escolar, dels serveis públics i privats, etc.

Participants: Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, Adecco, Aedipe Catalunya, Ajuntament de Barcelona, Associació In Via, Barcelona Activa, Charter de la Diversitat, Dincat, Fundació Tot Raval, Generalitat de Catalunya, Grup L'Ovella Negra, Insercoop, Llar Begur, Nestlé, Ops Neo, Progress, Qsl Serveis Culturals, Suara Cooperativa

CHARTER DE LA DIVERSITAT

Síntesi de les aportacions

Què podem fer des de les empreses

Què podem fer com a empreses/ organitzacions per contribuir a una millor gestió del temps i qualitat de vida del personal, les empreses i la ciutat?

- Fomentar la flexibilitat horària (horari d'entrada i sortida, dinar, vacances...) i prioritzar el treball per objectius i resultats més enllà de la presència física a la feina.
- Promoure el teletreball, de forma combinada amb la feina presencial, i facilitar la flexibilitat en el lloc físic de treball (si l'empresa disposa de diversos espais) per estalviar temps de desplaçament.
- Incorporar la diversitat de necessitats personals (família, cultura, creences...) com a factor clau per a organitzar el temps de treball, tenint en compte que hi ha feines en què fer-ho resulta més complicat (atenció al públic, treball a torns).
- Potenciar horaris de treball més intensius, en línia amb la resta d'Europa i de forma acordada amb la representació dels treballadors/es, i facilitar serveis de conciliació.
- Impulsar el treball en equip, les reunions efectives i la comunicació per optimitzar el temps de treball, i fer un millor ús de les eines informàtiques (especialment del correu electrònic i el telèfon).

Què es pot fer des de la ciutat

Què es pot fer des de la ciutat per promoure la qualitat de vida i la millor gestió del temps de la ciutadania i les empreses?

- Promoure un Pacte del Temps a la ciutat de Barcelona amb mesures concretes que incorporin els següents temes:
 - Millora del transport públic en l'àmbit metropolità, adaptant horaris i rutes.
 - Fàcil accés als serveis d'informació i tràmits en línia per realitzar gestions.
 - Ampliació i flexibilitat dels horaris dels serveis públics en funció de les necessitats ciutadanes.
 - Espais públics oberts i espais verds, fomentant la barreja d'usos als barris.
 - Adaptació del calendari d'escoles i guarderies al calendari de pares i mares.
- Potenciar altres temes com: el voluntariat de la tercera edat, les societats laborals o l'ampliació i la progressivitat dels permisos de maternitat i paternitat.

Participants: ABD, Ajuntament de Barcelona, Barcelona Activa, CCOO de Catalunya, CFA Anna Murià, Fundació Engrunes, Fundació Pimec, Fundació La Caixa, Fundació per la Diversitat, Fundació RANDSTAD, Institut Català d'Oncologia, MC MUTUAL, Secot Barcelona, TCC - Grup Moventia, UOC

CAMBRA DE COMERÇ – OBSERVATORI DONA, EMPRESA I ECONOMIA

Document d'observacions sobre el Pacte del Temps

Tot el document és ben elaborat i respon a un canvi de concepte innovador i revolucionari: els usos del temps són clau en l'organització d'una societat i són conseqüència de com està i com ha estat estructurada econòmicament i funcionalment la societat. Evidentment, també és fruit dels interessos de qui manen i tenen el poder.

Aquí tenim un doble problema que és que arrosseguem horaris de l'època industrial i del franquisme. D'una banda, interessos econòmics i empresarials industrials i àdhuc del camp i de l'altre d'una societat dividida en rols segons el sexe.

Tota Europa s'ha posat al dia en la societat de la Informació i de l'era de les noves Tecnologies i ha canviat la divisió de rols mil·lenaris en un període de mig segle, menys Espanya.

Per tant, és clau canviar els usos del temps per tal que respongui als interessos i als drets de totes les persones: nens, nenes, homes i dones... no només d'alguns. Per tant, el punt de partida és bo, però hi ha una contradicció: no es poden canviar els usos del temps si els que manen i ostenten el poder no volen. És una qüestió de poder.

El document ens sembla molt avançat i correcte i crec que s'hauria de posar en pràctica de manera accelerada.

Des de l'Ajuntament en el marc de les seves competències, serà molt important que es comprometi i es posin en marxa aquestes mesures de la utilització dels espais públics, els serveis a la comunitat, o els horaris flexibles per atendre als ciutadans i a les ciutadanes, etc.

Tanmateix des del punt de vista de l'Observatori i en clau de gènere, i més enllà de fer un document de mínims o una declaració d'intencions que tothom pugui signar, crec que s'hauria de concretar l'apartat 4 i el punt 6 de l'objectiu 1, referent a les escoles Bressol.

El que realment s'hauria de resoldre és el fons del problema o bé el "nus gordià".

Perquè, més enllà de les bones propostes no deixen de ser Recomanacions de "bona voluntat" al sector empresarial, a les patronals, etc., per tal que tinguin horaris laborals més sostenibles o "intel·ligents".

Fa molts anys, i ara amb la crisi s'ha aguditzat, que tothom sap que l'organització dels horaris laborals són incompatibles amb les responsabilitats familiars i la cura de les persones. Avui, parlar de flexibilitat i de promoure "la millora de la gestió del temps" i "seguir avançant amb la flexibilitat horària negociada" apel·lant als sindicats i a les patronals, és una fal·làcia. Perquè segueixin sense comprometre's", quan el més fàcil i comprometedor seria adoptar l'horari europeu, independentment de les empreses i altres organitzacions que, per la seva activitat, hagin de fer torns.

D'altra banda els horaris d'escoles Bressol i de les escoles en general haurien de seguir l'horari general europeu de 8-9 fins a les 5-6 de la tarda sense interrupció.

Tot això, absolutament imprescindible per tal de no perjudicar les dones que treballen, una de les taxes més altes de tota Espanya, no perjudicar els infants, ni a la gent dependent.

Participants: Anna Mercadé, Observatori Dona, Empresa

PIMEC- COMERÇ

Síntesi de l'entrevista

PIMEC constata que el sector del comerç desconeix les qüestions relatives a usos del temps i conciliació però que, en canvi, és un sector molt afectat, especialment pels horaris d'obertura. És favorable que el document del Pacte tracti sobretot d'equipaments i serveis públics i no de comerç i horaris comercials, i defensen la conciliació del temps laboral, familiar i personal com a un element central pel benestar a la ciutat, tanmateix el dret al descans, que contraposen a la desregulació d'horaris comercials.

Consideren que s'hauria de posar un èmfasi especial en els següents punts del document del Pacte del Temps:

- Equipaments i serveis públics:
 - Adaptar els serveis als horaris laborals de la ciutadania, per exemple, modificar els horaris de les escoles bressol
 - Fomentar els dobles usos dels equipaments.

- Mercats municipals:
 - D'acord amb ampliar horaris a la tarda en aquells mercats que encara no ho fan
 - Oferir serveis a domicili.
 - L'Institut municipal de mercats està realitzant un projecte sobre l'horari dels mercats.

- Àmbit laboral:
 - Fomentar el teletreball.

Proposa avançar en el comerç electrònic, vincular-lo a l'existència de comerços físics. Pensar estratègies per combinar el comerç electrònic amb el contacte presencial entre clients-comerciants.

Participants: Vicent Llorca, PIMEC, Alejandro Goñi, PIMEC

FOMENT DEL TREBALL

Síntesi de l'entrevista

Des de foment del Treball es reivindica una triple responsabilitat en matèria de conciliació: empreses, treballadors i administració.

Es considera que l'objectiu del Pacte del Temps, *Adaptar els horaris i usos dels equipaments i serveis a les necessitats de les persones*, recull sobretot la responsabilitat de l'administració tant pel que fa a la dotació d'infraestructures com la prestació de serveis que facilitin la conciliació de la vida laboral, familiar i personal. També tot el que es refereix a simplificació administrativa.

Respecte de l'objectiu del Pacte del Temps, *Treballar conjuntament amb les empreses i entitats de la ciutat per fer compatible el temps de treball amb el temps de vida quotidiana*, considera que s'han de revisar alguns aspectes:

- Pel que fa a l'enfocament de gènere, no està d'acord que la prioritat sigui la igualtat sinó el temps i, per exemple, des d'aquesta perspectiva no promoure tant els plans d'igualtat com que aquests incloguin mesures de temps.
- Introduir la perspectiva empresarial en relació a la conciliació: s'han de garantir els drets del treballador i alhora respondre a les necessitats de l'empresa (adaptació al mercat, flexibilitat). Considera que l'Acord interprofessional de Catalunya 2011-2014 recull aquest doble punt de vista.
- Hi ha molts espais de debat oberts sobre conciliació en els quals els agents estableixen acords, caldria que el pacte s'hi referenciés, especialment el que s'ha treballat en el Consell de Relacions Laborals.
- Diferenciar per sectors d'activitat, ja que no es pot demanar el mateix a tots, per exemple, teletreball.
- Una proposta seria d'introduir aquests acords en els convenis col·lectius sectorials. Tanmateix considera que s'haurien de tenir en compte les diferents necessitats d'una mateixa persona al llarg de la seva vida.
- El Pacte hauria de recollir les recomanacions que el consell de relacions laborals proposa en la negociació col·lectiva.

Participants: Yésika Aguilar, Foment del Treball Nacional

UGT

Aportacions sobre el dictamen del Consell de la Ciutat, del Març de 2011, referent al document del Pacte del Temps.

Proposta de la UGT de Catalunya de prioritització d'actuacions i propostes que conformen el Pacte del Temps de la ciutat de Barcelona

Des de la UGT de Catalunya apostem per la prioritització de les següents mesures contingudes al document del Pacte del Temps de l'abril del 2011:

DINS L'OBJECTIU 1: Prioritzar el desenvolupament de programes de proximitat i suport a la vida quotidiana

En aquest sentit, prioritzar les **mesures 6, 7 i 8**, en tant que fan referència al suport d'activitats de cura i atenció a dependències.

DINS L'OBJECTIU 2: Prioritzar el foment de la xarxa de mobilitat pública

Prioritzant aquí les **mesures** :

16, en tant que vela per la universalització, avui encara inexistent, de l'accés a tots els espais i transports públics. **17**, pensant en la connectivitat del territori. Parant especial atenció en la mobilitat laboral de les persones que viuen i/o treballen a l'Àrea metropolitana. En aquest sentit donar impuls i repensant la xarxa pública de mobilitat als polígons industrials de l'Àrea.

DINS L'OBJECTIU 3: Vetllar per l'accés universal a l'administració electrònica

Prioritzant així la **mesura 24** que parla de la formació digital i garantia d'accés universal a la informació i canals de comunicació on-line amb les administracions.

DINS L'OBJECTIU 4: Avançar cap a un nou model d'organització del temps del treball

El temps de treball condiona avui, sense cap gènere de dubtes, l'organització del temps quotidià de la ciutadania. En aquest sentit, compartim la necessitat d'actuar de manera conjunta, des del consens i el treball dels agents laborals, en l'abordament d'aquesta qüestió.

La crisi i les derives econòmiques sobre les empreses i fragilitat de negociació en termes econòmics per part de les persones treballadores, creen oportunitats en aquest sentit. Així, la crisi hauria de facilitar la negociació entre agents laborals en termes qualitatius de les condicions laborals.

En aquest sentit prioritzem especialment les **mesures 29, 31, 33 i 34**.

DINS L'OBJECTIU 5: Fomentar el canvi cultural que entengui l'harmonització del temps com a paradigma de la qualitat de vida

En aquest sentit, fem incís de nou en el treball conjunt amb els agents de l'àmbit educatiu i laboral, com a agents que més directament poden incidir en la sensibilització sobre els usos del temps i generar un canvi cultural i de valors.

Prioritzem així les **mesures 37 i 38**.

TAULA D'ENTITATS DEL TERCER SECTOR SOCIAL DE CATALUNYA

Síntesi de l'entrevista

La Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya treballa per donar visibilitat a l'esforç diari i constant que realitza el Tercer Sector Social en la defensa de les persones i de les situacions de vulnerabilitat social que pateixen.

Un dels objectius de la Taula és influir sobre la ciutadania i les institucions del nostre país per avançar cap a una societat amb menys pobresa i menys desigualtats, i a estendre el benestar als col·lectius socials més desfavorits. En aquest sentit, amb la crisi s'ha posat de manifest la important tasca desenvolupada per les entitats socials, malgrat que encara no tenen prou reconeixement com a agents socials.

La Taula forma part l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, que comparteix nombrosos objectius amb el Pacte del Temps. Considera que les entitats del tercer sector tenen un paper clau en el desenvolupament d'accions vinculades al Pacte, i comparteixen els avantatges del treball en xarxa a escala comunitària.

D'altra banda es posa de manifest que moltes d'aquestes entitats incorporen mesures de temps i conciliació en la seva organització laboral, malgrat que sovint no es visibilitzin com a tals. Pensa que en les entitats es poden trobar bones pràctiques de compatibilitat del temps laboral, familiar i personal de les persones que hi treballen.

Considera que la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya pot fer un treball intern d'aportació i adhesió al Pacte del Temps.

Participants: Àngels Guiteras, Presidenta Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

CCOO

Síntesi de l'entrevista

Proposa iniciar el document del Pacte amb elements de caràcter transversal, com ara, la igualtat de gènere, la conciliació en el món laboral, la mobilitat, etc., i referenciar aquests elements amb altres documents, pactes, òrgans... de consens, com per exemple l'acord europeu de teletreball o els documents del Consell de Relacions Laborals.

Es considera que ha de quedar clar quins consells, òrgans de participació, sectors empresarials, sindicats han participat en el procés i que s'hauria d'incloure en el procés les organitzacions de consumidors.

Entén que la voluntat del pacte hauria de ser la de promoure pràctiques concertades amb altres municipis.

En l'apartat de mesures del Pacte del Temps proposa incloure nous conceptes:

- Cal avaluar els riscos psicosocials (amb mètodes consensuats com per exemple el mètode Copenhage, inclou perspectiva de gènere).
- En lloc de parlar de flexibilitat laboral, donar importància a l'autogestió del temps i al valor del temps personal.
- No generalitzar en les mesures relacionades amb el món del treball i introduir la necessitat de tenir en compte la diversitat social, especialment la diversitat d'origen en el temps de treball.
- En relació al transport, incloure la mobilitat sostenible.

Participants: Juan Manuel Tapia i Gasham Salima, CCOO

TEMPS COMUNITARI

Síntesi de les aportacions

Què fem des de l'àmbit comunitari

Quines accions concretes destacades que s'estiguin realitzant des de l'àmbit comunitari de Barcelona en relació a la millor qualitat de vida i conciliació del temps de les persones?

- Educació i famílies. Exemple: camí escolar, patis oberts, suport mutu entre famílies, grups de mares, escola de pares i mares.
- Gent gran. Exemple: suport i acompanyament a la gent gran, bon veïnatge, projecte Radar, escola de salut, mercat de "rampoines".
- Intercanvis. Exemple: informàtica, anglès, cuina, intercanvi cultural.
- Bon veïnatge. Exemple: taula de treball amb els serveis del barri i les associacions, treball de memòria històrica intergeneracional.
- Solidaritat. Exemple: grups d'estalvis, cistelles de menjar, roba de nens.
- Salut. Exemple: escoles de salut, tallers de cuidadors.

Què es pot fer des de l'Ajuntament

Què es podria fer des de l'Ajuntament de Barcelona per acompanyar o estendre les accions de l'àmbit comunitari i contribuir al desenvolupament del Pacte del Temps, tenint en compte els recursos disponibles?

- Realitzar un pla de comunicació i difusió sobre les activitats dels bancs del temps i l'acció comunitària per donar visibilitat i valor a les iniciatives ciutadanes, creant per exemple una agenda comuna d'activitats comunitàries.
- Potenciar el treball en xarxa i transversal entre Ajuntament, districtes i entitats per donar suport a l'àmbit comunitari, facilitant espais per compartir experiències/ recursos sobre projectes concrets i evitar duplicitats.
- Promoure mesures concretes en serveis i espais de la ciutat:
 - Posar en valor un temps efectiu per la participació cívica, revisant els horaris dels consells i donant visibilitat als resultats i l'impacte de la participació.
 - Diversificar els horaris de les activitats per facilitar l'assistència.
 - Facilitar l'accés i la gestió dels equipaments i els espais públics als veïns per realitzar activitats i tallers, adaptant-ne els horaris.
 - Donar suport a les famílies amb casals d'estiu més econòmics i més places d'escoles bressol públiques amb horaris ampliat.
 - Simplificar les gestions administratives, a través d'una finestra única.
 - Estendre el bus de barri en dies festius, especialment per la gent gran.

Participants : ACAF, Ajuntament de Barcelona – Plans de Desenvolupament Comunitari, Ajuntament de Barcelona – Temps i Qualitat de Vida, Associació Salut i Família, Banc del Temps de la Barceloneta, Banc del Temps del Camp d'en Grassot, Banc del Temps de la Dreta de l'Eixample – Fort Pienc, Banc del Temps de Gràcia, Banc del Temps de Sant Martí, CiviClub, FAVB, Pla de Desenvolupament Comunitari de la Barceloneta, Pla de Desenvolupament Comunitari del Poble Sec, Pla de Desenvolupament Comunitari de la Sagrada Família

TEMPS FORA HORARI LECTIU

Síntesi de les aportacions

Accions que contribueixen a millorar el temps fora d'horari lectiu d'infants i adolescents

Activitats compartides

Els centres escolars no poden acollir activitats diverses per a tots els infants i adolescents ni per tot tipus d'activitats, perquè no disposen d'espai suficient i no sempre es tracta del tipus d'espai més adequat per a la realització de certes activitats.

Hi ha acord en què cal distribuir activitats en altres espais del territori, la qual cosa permet diversificar l'oferta, realitzar-la en espais adequats i evitar els torns horaris. També permet evitar duplicitats i oferir un ampli ventall d'opcions de forma coordinada.

Treballar en xarxa

L'oferta compartida d'activitats requereix potenciar el contacte entre les organitzacions d'un mateix territori, escoles, equipaments municipals i oferta privada.

També se suggereix fer coresponsables a les empreses perquè ajudin en el lleure educatiu (per exemple, amb col·laboració econòmica o cedint temps als treballadors per a fer voluntariat).

Es palesa la dificultat de treballar en xarxa, però es considera que la ciutat disposa de suficients recursos i espais de treball ja existents en què es pot treballar la construcció, gestió i avaluació de xarxes en l'àmbit de districte.

Es creu necessari destinar recursos en fomentar les xarxes de col·laboració en els districtes:

- Constituint els espais de treball i gestió de la xarxa.
- Fomentant l'aparició de propostes de treball en xarxa, per exemple, orientant les subvencions cap a projectes que sorgeixin del treball en col·laboració entre diferents entitats i que prevegin l'oferta conjunta d'activitats.

En alguns casos, com és el de les necessitats d'algunes pràctiques esportives específiques i amb poca presència a Barcelona (no es fan a tots els districtes) és important plantejar-se la generació de xarxes d'àmbit de ciutat.

Facilitar els desplaçaments entre equipaments

La possibilitat de gaudir d'activitats no lectives fora del propi recinte escolar depèn de què els infants es puguin desplaçar al lloc on es realitzen les activitats.

Des de fa uns anys s'estan articulant dos tipus d'accions per facilitar el trasllat d'infants entre equipaments:

- Serveis d'acompanyament (amb monitoratge, voluntariat).
- Itineraris segurs, amb el disseny del "Bus a peu" (per a infants de 5-8 anys) "Camins escolars, espais amics" (per a infants de més de 8 anys).

Es valoren molt positivament ambdós tipus de projectes i es considera convenient la seva expansió.

Difusió conjunta

Actualment es publiquen diferents guies d'entitats i equipaments que ofereixen activitat fora d'horari lectiu.

Es proposa d'unificar la difusió en l'àmbit de districte, incloent-hi les activitats que s'ofereixen des de la iniciativa privada. En el cas de les activitats que no tenen presència en tots els districtes (com algunes d'esportives), s'hauria de d'unificar la difusió a nivell de ciutat.

Orientació específica d'algunes activitats

A banda de les activitats de lleure, esportives i culturals, es posa èmfasi en la necessitat d'incloure programes de reforç escolar, tant en període lectiu com en les vacances escolars. Es considera necessari establir criteris de qualitat mínims en l'oferta de reforç escolar, perquè aquest sigui efectiu.

També s'esmenta l'oferta d'activitats en horari nocturn adreçades a joves i adolescents, amb projectes que fomenten un lleure nocturn saludable.

Suport a les famílies amb serveis adaptats a la situació actual

Actualitzar els serveis de suport a les famílies en totes les etapes educatives (des d'escoles bressol fins a secundària), per tal de donar resposta a les necessitats actuals i, en especial, a les necessitats generades per les condicions laborals precàries d'algunes famílies.

Redefinir les característiques de l'acompanyament diari (d'acollida i d'acompanyament en menjador, horaris de servei) però també les activitats ofertes en caps de setmana i períodes de vacances escolars.

Generar més espais familiars i espais de suport educatiu per a infants i famílies.

Adequar les característiques de l'oferta a la realitat pròpia de cada barri.

Ús social dels equipaments públics

Les entitats que ofereixen activitats fora d'horari lectiu demanen poder tenir més accés a l'ús d'espais dels centres escolars i d'altres equipaments públics per a realitzar-les.

Es considera que caldria conèixer millor, i de forma centralitzada, l'ocupació dels espais per tal de distribuir les activitats, ja que actualment és costós aconseguir informació sobre l'ús dels espais (horaris, tipus d'activitat, entitat que l'ocupa). Caldria analitzar com recollir aquesta informació de manera eficient i qui hauria de fer-ho.

Es proposa que, en el marc de la cessió d'ús d'espais escolars emparada per l'autonomia de centre, s'estableixi un marc que reguli les relacions, les cessions d'espais, reguli les condicions de cessió i estableixi els criteris de qualitat de l'oferta no lectiva. Se suggereix que aquest marc se situï en els consells escolars de districte.

Es posa èmfasi en la necessitat de crear una gestió unificada de l'ús social dels espais, ja que des dels centres no hi ha capacitat per fer-ho. La gestió unificada permetria dinamitzar l'ús social dels equipaments, facilitar que els agents que generen oferta o els que volen fer activitats no organitzades accedeixin a espais, tant per a usos intensius com puntuals, generar una oferta coordinada, revertir en beneficis per als propis equipaments (tant per a les escoles com altres equipaments públics del territori). La coordinació d'aquesta gestió unificada hauria de ser exercida per l'Ajuntament per tal de poder millorar l'ús social d'aquests dels espais i assegurar el seu correcte manteniment.

El disseny arquitectònic d'alguns equipaments, sobretot alguns centres escolars, pot suposar un impediment a l'hora de cedir espais (per exemple, quan els espais susceptibles de ser cedits –pati, pistes, aules polivalents- no tenen un accés directe o no estan segregades). Es creu necessari que quan es construeix un equipament educatiu s'han de dissenyar els espais pensant en què hi hagi usos socials (espais segregats).

Una experiència molt ben valorada és la dels patis oberts, juntament amb la de les Biblioteques escolars obertes al barri.

Suport econòmic a la realització d'activitats fora d'horari lectiu

El sistema d'ajuts a la realització d'activitats fora d'horari lectiu mitjançant la subvenció a les entitats es valora com a ineficient.

Es considera més idoni substituir les subvencions a les entitats per convenis de col·laboració i ajudar individualment a les famílies que no poden accedir-hi.

Es posa com a exemple de bona pràctica la campanya de vacances d'estiu, en què:

- Es tracta de pal·liar les desigualtats d'accés mitjançant un sistema de baremació i puntuació i s'orienta a donar beques individuals a les famílies.
- Es treballa de manera col·laborativa i compartida.
- Es fa una campanya de publicitat important liderada de manera centralitzada.

Es proposa estendre el model emprat en la campanya de vacances a la resta de l'any.

També es creu que caldria invertir més en sensibilització perquè el lleure educatiu arribi a famílies i infants en situació de risc.

Mesures adaptades a la realitat de cada districte

Cada districte té unes necessitats diferents i és en l'àmbit de districte que s'hauria de fer anàlisi de necessitats i dissenyar els programes d'actuació (consell escolar de districte).

S'esmenta que el Pla estratègic de l'educació que s'està treballant en alguns districtes podria ser un marc de diagnòstic i protocol d'actuació al districte també en el temps fora d'horari lectiu i en orientació a la millora de l'èxit escolar.

Avaluació

Establir mecanismes d'avaluació de la qualitat de l'oferta d'activitats fora d'horari lectiu i del seu impacte social.

Participants : Consorci d'Educació de Barcelona, Imeb, Institut Barcelona Esports, Consell de l'Esport escolar de Barcelona, Fundació per a l'Educació i l'Esport, Fundació Pere Tarrés, Fundació Catalana de l'Esplai

UNIVERSITATS

Síntesi de les aportacions

Les aportacions se centren en els següents objectius

Adaptar els horaris i usos dels equipaments i serveis a les necessitats de les persones

Es considera que hi ha un excés de generalització en els enunciats, alguns enunciats no contemplen que la realitat és diversa i complexa. Seria preferible centrar-se en les mesures més viables i amb propostes més concretes.

Algunes de les propostes requereixen processos de debat i negociació entre totes les parts implicades, com ara els horaris dels comerços, de les escoles bressol o dels equipaments.

Focalitzar les accions en els serveis de cura i atenció a les persones i famílies: serveis de cura per a la infància, serveis d'atenció a la gent gran, i sectors amb major vulnerabilitat social.

Treballar conjuntament amb les empreses i entitats de la ciutat per fer compatible el temps de treball amb el temps de vida quotidiana

Aquest objectiu també se'l valora com a massa genèric, doncs, caldria diferenciar propostes més concretes segons grandària i sector empresarials.

S'hauria de considerar que la majoria d'empreses són Pimes, pensar en propostes orientades a elles.

Evitar generalitzacions i centrar les mesures en quatre línies:

- Promoure: desenvolupar projectes de bones pràctiques, proves pilot per sectors, fer balanç de les experiències i oferir assessorament a empreses.
- Sensibilitzar: explicar els beneficis, elaborar guies, mostrar exemples.
- Administració exemplificadora, aplicació interna a l'Ajuntament.
- Comunicar: enviar missatge en positiu de la qualitat de vida a la ciutat "viure a Barcelona paga la pena".

Participants: Teresa Torns, Universitat Autònoma de Barcelona, Marc Grau, IESE

HÀBITAT URBÀ

Síntesi de les aportacions

Projectes en què s'està treballant que poden contribuir en una millora del temps quotidià en els barris:

Barris a velocitat humana

Concepte d'slow city (Ciutat lenta) aplicat al barri. Els barris han de trobar els seus valors propis, no estandarditzats, que associats al temps els donen pertinença, autenticitat.

Pacificació de l'espai públic

En projecte hi ha 4 superilles (Eixample, Les Corts, Pere IV), en què es pacificarà el trànsit.

Camins escolars

L'experiència és molt ben valorada. Es considera que cal més impuls per ampliar-ne el nombre, sobretot des dels districtes.

Smart-city als barris

La sensorització (aprofitant el potencial del telèfon mòbil i Xarxes sense fil) ha de facilitar la gestió i accés a la informació en l'ús dels espais i equipaments de barri.

Urbanisme i provisionalitat

- Ús provisional i efímer de l'espai: aprofitar l'espai públic per a ubicar-hi activitats mentre no s'hi fan els projectes definitius. Exemple Pla buits (utilització provisional dels sòls buits per a usos veïnals, ex. horts, petanca).
- Ús estacional: utilitzar els espais públics per a activitats estacionals, que s'hi realitzen de manera periòdica (ex. Mercats al carrer).

Es valoren possibles col·laboracions

- **Pla verd i de la biodiversitat.** A banda del seu contingut, se'n destaca la metodologia d'elaboració del pla, que va incloure un treball d'explicació en tots els departaments de l'Ajuntament perquè l'integrin en el discurs.
- **Compromís ciutadà per la sostenibilitat.** S'hi poden trobar sinergies, per exemple, difondre el Pacte del Temps a través del seu butlletí electrònic.
- **Direcció de projectes.** S'hi marquen els criteris dels projectes urbanístics, s'hi podrien incloure criteris de temps.
- **Taula de l'espai públic.** Es fan seguiment d'indicadors, s'hi podrien incloure indicadors de temps.

Participants: Ajuntament de Barcelona Hàbitat Urbà, Agenda 21 i Infraestructures i transports

UNIVERSITATS

Síntesi de l'entrevista

Cal centrar l'acció pública en l'eficiència de recursos i el treball en xarxa.

Es mostra en desacord amb l'obertura de serveis les 24 hores del dia, ja que no es pot fer creure al ciutadà que tot pot estar sempre obert. Cal estudiar les hores d'obertura de forma molt acurada, racionalitzant els horaris.

Caldria fer projectes action research (projectes col·laboratius d'investigació), que impliquin a la gent. S'han de dissenyar els serveis parlant amb l'usuari, implicant la comunitat, els stakeholders (col·lectius interessats).

Creu que el Pacte del Temps recull moltes mesures i que el pla d'acció no hauria de ser tan exhaustiu. S'hauria de potenciar alguna mesura cada any i fer canvis a partir de proves pilot o microactuacions.

L'ajuntament ha d'assumir el rol de dinamitzador, de promoure acords, buscar les sinergies, treball en xarxa i activitat pública/privada.

Obrir moltes hores pot interpretar-se com a malbaratament de recursos públics. S'ha de fer només quan respon a una necessitat o demanda i fer pilots amb efecte multiplicador.

És necessari actuar en tota mena de barris no només el més desfavorits doncs els benestants no s'han de sentir apartats.

Respecte les escoles bressol, pensa que és erroni augmentar el preu doncs el problema es manifestaria per una altra banda, per exemple, en salut pública. Les escoles bressol haurien de recollir les noves necessitats (exemple Escola Simfonia, o Petita Escola a Gràcia). Si el servei no es pot oferir amb l'actual oferta d'escoles bressol, s'hauria de mirar d'oferir un servei complementari dins el mateix equipament.

El Petit comerç té moltes dificultats per conciliar, l'ajuntament podria ser facilitador de solucions, per exemple amb convenis de pràctiques en comerços d'estudiants de formació professional.

Creu que en el document del Pacte falta posar èmfasi en la gent gran i discapacitats.

Mesures clau

- Fomentar el teletreball des de la perspectiva dels beneficis en mobilitat i medi ambient. Treballar un dia a casa redueix la circulació i la contaminació. L'ajuntament té capacitat per fer pedagogia sobre aquest tema. Proposa tres accions:
 - Fer una campanya amb aquesta idea força: un dia treballant des de casa és un 20% de temps.
 - Fer un pla pilot; mesurar els beneficis que se'n deriven (ex. organitzatius, eficiència, etc.) i també veure les pèrdues (ex. contacte personal).
 - Treballar per sectors, amb alguna associació empresarial que faci d'agent de canvi, amb impacte multiplicador, per exemple Aedipe.
- Treballar en projectes de temps fora d'horari lectiu. No es tracta de "col·locar" els nens sinó de transmetre un missatge educatiu i d'abordar les situacions més desfavorides.

Participants: Conxita Folguera, ESADE, Zaida Muxí, UPC, Moises Carmona, UB

PACTE PER LA MOBILITAT

Síntesi de l'entrevista

El Pla de mobilitat urbana de Barcelona 2013 – 2018 defineix quatre objectius estratègics (mobilitat segura, sostenible, equitativa i eficient) que reverteixen en millores en la gestió ciutadana del temps destinat a la mobilitat quotidiana. Així, aspectes com la potenciació del transport públic, la pacificació del trànsit o les millores en la informació sobre mobilitat i transport en temps real conflueixen amb els objectius del Pacte del Temps.

A més, la política de mobilitat de la ciutat s'articula mitjançant el Pacte per la Mobilitat, un fòrum participatiu en què l'administració local i un ampli ventall d'associacions i entitats de la ciutat es reuneixen per construir un model de mobilitat basat en el consens.

En aquesta taula de diàleg es prenen els compromisos per donar resposta a les noves necessitats de la mobilitat a la ciutat.

Respecte a la gestió del temps es proposen millores perquè el temps que destinen els ciutadans en els seus desplaçaments (ja siguin professionals com d'esbarjo) siguin confortables i eficients, tot prioritant els trajectes a peu i en bicicleta.

Participants: Pere Ferrer i Carme Ruiz, Ajuntament de Barcelona, Mobilitat

ATENCIÓ CIUTADANA

Síntesi de l'entrevista

En aquests darrers anys s'ha detectat un cert descens del nombre d'usuaris de les OAC, en primer lloc a causa de la crisi econòmica, que ha fet decaure alguns dels tràmits més freqüents (llicències d'obres i empadronament) i, en segon lloc, per la migració d'usuaris cap als tràmits electrònics a través del portal web de l'Ajuntament.

Actualment s'està treballant en projectes de millora tant de l'atenció ciutadana com de serveis a les empreses.

Projectes destacats d'atenció ciutadana

Tràmits electrònics

Actualment gairebé la totalitat dels tràmits administratius amb l'Ajuntament de Barcelona es poden fer per via electrònica.

Amb tot, han vist que hi ha algunes barreres d'entrada a aquest sistema que impedeix que algunes persones hi puguin accedir. S'esmenten dos tipus de barreres: les d'accés (perquè no tothom disposa de certificat electrònic) i les d'intel·ligibilitat del web (no tothom entén com i què fer).

Pel que fa a la primera barrera s'està treballant en un nou sistema d'identificació via mòbil (IDBCN), en fase de proves tècniques i del qual es farà una prova pilot al setembre. Previ registre en una OAC, el ciutadà podrà accedir a tots els tràmits-web a través de la identificació amb el mòbil.

Pel que fa a la segona barrera, es treballa en la millora del portal web.

Tràmits per telèfon

Es treballa en dues línies:

- Incorporació de nous tràmits via atenció telefònica. A principi de mandat es podien fer per telèfon un 7% dels tràmits, aquest any es tancarà amb un 30% i es preveu arribar al 80% a finals de 2015.
- Es treballa per millorar el call-center (centre de trucades telefòniques), amb la creació de grups especialitzats, per tal de donar una atenció més adequada en cada cas. Es preveu posar-ho en marxa després de l'estiu.

Quioscos de tràmits

S'estan utilitzant sobretot per accedir a informació (consulta del mapa), i menys per a agenda del que s'esperava. Respecte als tràmits, s'estima que a final de mandat els tràmits fets a través dels quioscos sumen més o menys la mateixa quantitat dels que es fan en una OAC petita.

Benvinguda BCN

Aquest programa no ha acabat de funcionar correctament perquè es necessitava informació per complementar els tràmits que els usuaris no tenien a la seva disposició en aquell moment. A més, la gestió d'aquesta informació requeria força temps.

En canvi, ha funcionat molt bé la informació que s'envia a casa quan hi ha un nou empadronament o canvi de domicili, que ha estat valorada de forma excel·lent per part de la ciutadania.

Projectes destacats d'atenció a les empreses

A final d'any s'inaugurarà l'Oficina d'empresa, en col·laboració entre Promoció Econòmica i Cambra de Comerç.

Comptarà amb una única oficina física, una oficina virtual (es redissenya el web per integrar els serveis i la informació actualment dispersa en diversos portals –Barcelona Activa, Hisenda, ...-), i atenció telefònica.

Més endavant es preveu treballar en la integració de serveis empresarials gestionats per la Generalitat.

DIRECCIÓ DE PROJECTES HÀBITAT URBÀ

Síntesi de l'entrevista

Des d'Hàbitat Urbà hi ha un interès per realitzar estudis sociològics de com s'utilitza l'espai públic abans de fer-hi una intervenció urbanística. Actualment ja ho estan fent en algunes actuacions (ex. Pere IV, procés participatiu).

S'ha de conèixer millor com estan funcionant els espais públics, quins dissenys urbanístics funcionen millor (per exemple, els diferents trams del Passeig de Sant Joan).

Cal dissenyar l'espai públic de forma flexible, que s'adapti a diferents usos.

El desenvolupament de l'smartcity (ciutat intel·ligent) en dos àmbits:

- Pot permetre l'aplicació de sensors que donin informació sobre soroll, i vigilar per l'equilibri entre activitat i descans.
- Informació en xarxa sobre transport i mobilitat. Informació actualitzada al mòbil. També estan fent un pilot amb dues marquesines amb tecnologia tàctil per informar sobre activitats culturals en l'entorn.

Microurbanització. Urbanització ràpida i provisional, revisable cada any segons com funcioni. Possibilitat de gestió per part de les entitats que l'utilitzen. Per exemple, el "Pla buits".

Els equipaments tenen diferent grau d'adaptabilitat segons la normativa que en regeix la seva construcció. Els programes funcionals tenen normatives amb diferent grau de rigidesa (per exemple, els centres escolars tenen més restriccions que els centres cívics). En general, la normativa local és menys restrictiva que l'autonòmica i permet introduir processos participatius en el disseny d'equipaments petits.

Possibilitats de col·laboració en estudis d'usos previs d'algunes reformes d'espai públic, com ara la Plaça de les Glòries o la plaça de les Tres Xemeneies; també en el desenvolupament del projecte pilot sorgit del Dossier del temps sobre l'espai públic.

Participants: Maria Sisternas, Direcció de Projectes - Hàbitat Urbà

PLA VERD I DE LA BIODIVERSITAT

Síntesi de l'entrevista

L'ajuntament ha d'acompanyar els moviments socials, ha de sumar i fer aflorar iniciatives i ajudar al desenvolupament de projectes. Tanmateix creuen que té poca capacitat de canviar a la velocitat que la ciutadania demana.

Amb el Pla Buits es volen repensar els solars per a usos que no es poden fer en altres zones, ex passejar gossos, fer esport, etc.

S'aposta per un altre model d'horts urbans, més oberts al conjunt de la societat. El model que hi havia fins ara estava orientat a gent gran, discapacitats i inserció social. La normativa limita l'accés d'altres col·lectius, hi ha parcel·les buides i quan no hi ha els usuaris estan tancats.

Les àrees de joc infantil deixen poc marge a innovar doncs estan molt regulades.

Caldria sensibilitzar a la ciutadania sobre un ús correcte de l'espai públic.

Els problemes en l'ús de l'espai solen venir quan aquest és petit.

Fer transformacions temporals dels espais públics. Per exemple, convertir les places dures durant l'època d'estiu en zones d'estada amb testos, bancs, para-sols.

Possibilitat de col·laboració:

Biblioteca Clarà, al barri de les tres torres, procés participatiu per obrir la zona verda.

Participants: Montse Rivero, Conxa Monràs, Pla Verd i de la Biodiversitat

TAULA DE GRUPS POLÍTICS MUNICIPALS

Quines accions emblemàtiques i factibles hauria de prioritzar el Pacte del Temps de Barcelona per promoure la qualitat de vida i la conciliació laboral, familiar i personal de la ciutadania en els anys vinents?

Treball i horaris laborals:

- Promoure que Barcelona sigui pionera en afavorir uns horaris laborals que facilitin la conciliació i la qualitat de vida:
 - Promoure acabar de treballar a les 18 hores.
 - Incidir en un canvi legislatiu sobre els horaris.
 - Donar suport a la maternitat/ paternitat durant més mesos.
- Afavorir una organització més racional del treball:
 - Potenciar jornades laborals intensives/ compactes.
 - Ajustar les hores de feina en funció del cicle vital.
 - Fomentar el bon clima i la confiança en les relacions laborals.
 - Assessorar sobre plans d'igualtat a les empreses.
- Reconèixer i difondre bones pràctiques i beneficis:
 - Posar en valor bons exemples d'empreses.
 - Donar exemple a través del pla d'igualtat de l'Ajuntament.
 - Explicar l'impacte positiu en la salut, la família i l'educació.

Política i participació ciutadana:

- Pactar i acordar mesures entre grups polítics per donar exemple:
 - Poder conciliar una tarda per setmana.
 - Repensar els horaris de les comissions.
 - Trobar solucions per l'absència als plens per maternitat/ paternitat.
- Facilitar l'accés a la participació ciutadana:
 - Avançar els horaris en què es convoquen els consells.
 - Proporcionar servei de guarderia quan sigui necessari.
 - Fer ús de les escoles o espais oberts per la participació.
 - Aprofitar les possibilitats que ofereixen les tecnologies.

Famílies i coresponsabilitat:

- Innovar en els serveis de suport a les famílies:
 - Facilitar l'autoorganització de les famílies (ex. mom sharing).
 - Impulsar xarxes d'intercanvi familiar a les AMPAs.
 - Afavorir la gestió flexible d'equipaments i espais per fer-ne un ús polivalent i en diferents horaris.
 - Estudiar els serveis complementaris a les escoles bressol.
- Sensibilitzar sobre coresponsabilitat i coeducació:
 - Fomentar la coresponsabilitat entre gèneres.
 - Incitar al fet que els homes facin ús de la baixa de paternitat.
 - Donar valor al treball reproductiu i als temps no laborals.
 - Incidir en la coeducació en les escoles.

